

308350

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
నంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 వం॥ డిసెంబరు నెల 15వ తేది మంగళవారము
ఆనంద నామ సంవత్సర మార్గ శిర శుక్ల మాస శ్రవణ దశమి ౧౩.

No. 240
నంచిక ౨౪౦

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అజాలు మాత్రమే

తల నెప్పుల మాస్సును. వాయువు పోట్ల బాపును.

చర్మపు సుపుల బారదోలును. పోట్ల పోగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూ దేశమును

తయారు చేయుటకు మంచిమందు.

నువాసన గలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

వంశభాషాచిత్ర మాత్రమున మాత్రము గలగద

అమృతాంజనము డిప్లో, నెం. 109, ఫోటో బొంబాయి. లేక, 6, 7 కంబు నెట్టిపి, చార్లీ టెన్టన్. మద్రాసు.

అల్లకర్పాటమున కొర్రెవి కోడండ ప్రలాపము.

1914 నం॥ డిసెంబరు 81 తేది లోపల ఆరణా
పంపువారి కుచితము.

మేమిదివఱకు వైపు ప్రకమును ప్రతిమటుంబమునందు
నుండునటుల పందికట్టుటకై ఒక్క అణా తపాలబిళ్లను పంపు
వారి కుచితముగా పంపుమని ప్రమరించుచుంటిమి. వీధినాడ
లకు కన్ద మైయుండుటచేత అడ్డబిళ్లను పంపువానికి ఈడిసం
బరు 81 తేదినకు ఉచితముగా పంపుము. తరుణమున ఈ
వృధా చేయకును. ఇందు వెంట విరోపియా యుద్ధచరిత్ర ప్రకటన
పంపుము. డిసెంబరు 81 లోపుగ వేయను రిజిస్టరు చేసికొనువా
రికి ఒక్క అణా తపాలబిళ్లతో 0-10-0 కు పంపుదును.
మొదట అడ్డబిళ్ల పంపి కోడండ ప్రలాపమును తెప్పించిన విరోపి
యా యుద్ధచరిత్ర 3 భాగముల అన్ని వివరములు బోధపడును.
చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ.
పోస్టుబాక్సు 167, మదరాస్.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిచ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య
గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమా చేయబడినది. 3 భాగ
ములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు,
చిత్రాన్నములు, చేయుకొనుముగలవు. 2 భాగమునందు ఊరగా
యలు పచ్చళ్లు కోరింబీలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన
అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయు
క్రమముగలవు. వేయిల, శినిగ్ పాకమునకు కావలసిన యా
వత్తుగలదు. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోరైండు ప్రతి 1-కి ధర
1-8-0; పోస్టు ఖర్చులు సహా 1-11-0. పగటియందు
వేయిన్నొక్కదినము చెప్పిన ప్రస్తావనకే పడతియుక్క
వినివడ కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకొనితములు, క్యాలికోరైండు
గతి 1కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు
స్టూబులతో 8-0-0. మావిలాసము:—
మధురవాణి పుస్తకాలయము,
25, నమ్యాళ్వారు వీధి, మద్రాసు.

MESMERISED TALISMAN.

సంజీవరత్న

ప్రభావ మత్యద్భుతము. దీని నలంకరించుకొనిన, దేహ
సంరక్షణకు కాపు. 2 కలరా, అమృతము మున్నగు అంటు
వ్యాధులను సోకనీయదు. 3 ధూత్తి పేత పిశాచములను పాట
దోలును. 4 వ్యాధులు, పిడలు, అడలు, గండములు తొలగి
పోవును. 5 నొప్పులు, తీపులు, చాపులు, బిళ్లలు, బెణుకులు,
నారించును. 6 ఆకొగ్గము, అద్భుతము, విశ్వరూపు, బలము
నుభును, ఉత్సాహము నొపిగు చూయుధమువంటిది 7 కర్మ
రక్షితులను (వైయమి) నువులగుదురు. 8 వివాదములలో జయ
లాభములు గలుగును. 9 సభకట్టు, సర్వజన వశీకరము. 10
నీవొక వ్యాపార, వ్యవసార, కార్యార్థ సమేతమై వెళ్లబోవున
పుడు దీనిని భరించుకొని వెళ్ళిన తప్పక జయమును, లాభమును
పొందగలవు దానియందట్టి మనీ మయున్నదని అనుభవాలు
ఉచ్చిగూరునట్లు వేసోళ్ళ వక్కాణించియున్నారు. ఇది
సర్వావధి వేదియగు నొక ఘోషయి మహాత్మునిచే గనిపెట్ట
బడినదేగాని కాలాచిత్ర వేదధాతులవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు.

1 సంజీవ రత్న రూ-1-8-0లు మాత్రమే పోస్టతో సహా
Apply at once to:—పి. రాఘవజన్నానరావు
మెస్మరిస్టు ౭౦గోణ. (గుంటూరు జిల్లా)

దినపత్రిక

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.
6 మాసములకు రూ. 6-4-0.
3 మాసములకు రూ. 3-4-0
1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

కస్తూరి.

విషభ్యవలకు, కలరాకు, సుంధికి, బాలింతకోగములకు,
నాతములకు. చిక్క బిడ్డల బబ్బులకు పుష్టికేక్ కస్తూరి యావయోగ
మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము
కన్న రియమగుటచేతను నవసర సమయములందు దొరకుట
మిశ్రమము. మాడిపోయిందలి కస్తూరియందు దిశర పదార్థము
లేవియును. కేర్పబడవు. ఇంతవరకు మాత్రపు నుండి కొనిన
వారల కివిషయము తెలిసియున్నది. కొనిన వారొకసారి
పరీక్షించిన విషయము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి
కస్తూరిని గొని మోసపోయ. తులం 1-కి రూ. 80-0-0.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

వంటి నెప్పులకు దివ్యోషధము. నువాసనగలి
గిండును. ఈ దంతచూరముతో దండ్లుతోముట
వలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము
ప్రవించకుండును. నోటమర్గంధము లేకయుండును.
పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.
అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫోటో బొంబాయి. లేక, 6, 7 కంబు నెట్టిపి, చార్లీ టెన్టన్. మద్రాసు.

దైర్యకవచము.

దైర్యమనగా అపదలయంగ మనస్సు చలించకుండుట. ఇట్టిదైర్యము కలిగిననే మనుష్యుడు దేశోక్తమందైనను
నుభుముబొందును. కామద్రోహులు మనస్సును బాధించునేకాని నుభుమును గలుగజేయవు. వీనిని మాన్యుకొను
టకు తగినసాధనము దైర్యమేకాని వేలకాదు. ఏ మనజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, దైర్యము, బుద్ధి,
శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాఱుపారుషగుణములు కలవో నానికి దైర్యము దొరుకును. ఈ యాఱుగుణ
ములలో దైర్యము ప్రధానము. మనజాదు భరింపదగిన యన్ని కష్టములును అత్యుత్తములచే భేదింపదగినది.
ఈ దైర్యమనెడి కవచమా యత్యుత్తములకు అభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అన్యత్రభీష్మాక్
గాంగేయాక్ ఆన్యత్రచ మానూతా” అనెడి ఆతేంద్రియోదైవ భీష్మునియొక్క చరిత్రము నతి శుభకృతని తెలిసి
యున్నది. ఇది చిన్నగ్రంథము. వెల అజాలు ౦-౬-౦ మాత్రమే. కస్తూరియొక్క ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:—

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆన్ కంపెనీ.

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ, మదరాస్.

అయ్యదేశము
గ్రంథము.

అర్చనాకాళము.

సత్తమ
గుచ్ఛము.

అర్చనలను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అర్చనలుదీయు నుపాయములను ఆయరఖలచే రోగసామాన్యమును నివర్తించునట్లు పద్ధతులను, దెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్చనలు సామాన్యవైద్యము గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు లేనివి నబడిన మూలికల గాక యానాని వైద్యమునకు నుపయోగించిన మూలికలు గూడ గ్రహించ బడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, లేదాతరులగు కేవలసాధనముగల వల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల సుపయోక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునట్లు దీనికి సరళముగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూపిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ॥ 2-0-0.

1. సూక్ష్మనివాసము.	రూ॥ 3-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ॥ 0-4-0
2. వస్త్రీకర్మము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 1-0-0	8. భేదజ. కల్పము.	" 1-0-0
4. ఆయుర్వేదజ్ఞము.	" 0-4-0	9. చూరముచేత.	ఇది అన్యునుండి 1215
5. కల్పకర్మము.	" 0-4-0	10. సుఖుత సంహిత.	వస్త్రీకర్మము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రచురణ:-
12, తంబుకెట్టి వీధి, వైద్యరత్న మండలి పి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.బి.ఎ.వి.
156, బ్రాడ్వే. 55, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వాత చందాదారులకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి నాలుగంటా తగ్గించి యిచ్చబడును.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

* యుద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును. *

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం దీపోవారి మాధుర్యాశ్వాసముల పంతులను గొనస వారల కుచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-3-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-2-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము. *

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం

తామర తైలం

పండ్లపాడి

5 తులముల నూనెగల
సీసా 1-కి 0-12-0

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0
డజను 1-కి 3-8-0

డబ్బీ 1-కి 0-2-0
డజను 1-కి 1-2-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్ల విక్రయించబడును. మంగ. కీటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము డి పో,

10, ప్రేరికోడ్డు, ఫోర్డు, బొంబాయి. వెం. 6-7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిమైనమందు. ఇప్పుడీవును తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియేడేడ్లుగా దేశమునందంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును భొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము రోగలప్త. ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నియబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.

(1-12-14)

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మండ పురాణము.

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేసమయముల నెట్టి పరిణామముల బొందినది? మనుజులస్థితి మొదట నెట్లుండె? కలభేదములేలకలిగె? భర్తృము లెప్పుడెట్లు మార్పునొందె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రమే? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. పరశురామచరిత్రము, సుగ్రవచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. బుద్ధిబలముచే బ్రపంచ నిర్మిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి నిరపజచిన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గోప్పవారి గ్రంథమువై మంచినాళిప్రాయము నిచ్చియున్నారు. శైలిమిగుల సులభము. మంచితాగితులవై ముద్రింపబడి నిండు కాళిక్రొందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కర్చులు కేటే. వలయువారి చిరునామాకు వ్రాయవచ్చును.

(4-12-14.)

జనమంచి శ్రీమద్రాధికర్త,

తెలుగుపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

నూతన రోమసంహార.

బేగం సా హి షా వ.

ఈనూతన రోమ సంహారి ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునయందు రోమమును చెడుపులేక శుద్ధముగాను యెటువంటి మచ్చలులేకయును బాధలేకయును నివర్తించును. చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంగును కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోక్) ఇది ఒకటే.

వెల 3 బిల్లుల పెట్టె 1కి రూ 1-0-0. వి. పి. ఖర్చు 4 అంటాలు 3 పెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలుకర్చు 0-8-0 వలయువారు:-ఆర్. వి. పండిట్ అండు కంపెనీ వెం 6 బందరువీధి మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవకూర్పు.

"నుతిమతిమైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి పల్కుల కెట్లు కల్గెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ" యని శ్రీకృష్ణశాసరాచలచే క్లాఫింపఁ బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ సహకరించి వెదకయత్నములతో అంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును శుభ్రపాఠముగా పాటకమువలె ముద్రింపఁ బడినది. అంధ్రవాల్మీకి రామాయణము కృత్రికతలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలిగొలను ముప్పరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి తేర్చబడినది. ఇందు శ్రీ కాళహస్తిక్షేత్రనివసము గలదు.

68ము కాళికో వెల 1-0-0 పూర్తికాళికో 1-

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనవారికి 1 0-0 కు 0 వంతున త్రోసివేతుము. వలసినవారు.

శ్రీరామజయమందిరము

తిరువల్లికేడి, మద్రాసు అని వ్రాయుట.

కస్తూరి సీతాపతిరావు, నై.కటర్.

వివాదనాటకము.

[తెలివైన వీరభద్రుడుగారు.]

III

పేక్కియ్యన నాటకములందు నెవరి నుభయములకు వాక కన్నలయినను కొంత వికలముగాడ లేకపోలేదు. వివాదనాటకము లో తప్పదను కంగమునకు కథాభాగము వచ్చి నప్పుడు కర్మకళా నుండి నూడ (Accident) కానించును, హఠాత్తుగా కర్మకళానే నొకానొక సమయమునకు లాభము ను మఱియొక సమయమునకు నష్టమును సంభవించుట లోకముం దు చూచుటలేదా? రాజునరేంద్రుడు చిత్రాంగి క్రాంత్యము కను గొని సారంగధరునియొక్క యాభి జేయవలెనని పంపిన సేవకుడు నారిలో, తలన రెండుపుగా నాలస్యము యాకునును కొమలుని కనపాపచ్చేద మొనరించిన మఱచటితనము నజ్ఞుల చేరకపోవుట విచిత్రమేకదా? అదికాలమునాడు చిత్రాంగి తన యువరాజ్యమును సారంగధరునితో మగవీర్యము మని విభావమునతో జెప్పివు డాదాదామును సందేహము బూర్తిగా మఱచెనుమాట యెవరి నేరమనియెంచగలము? అది విధివశమునకాక నుటయేమి?

వివాద నాటకములు వ్రాయుటకు గొన్ని యభ్యంతరములు కలవని పలువురు వక్కాణించుట వినియున్నాము. ఇట్లును జిత్రించుటయు వారి చరిత్రమును చెప్పటయు పోయియున్నదనియు దుర్మతిదాయకమనియు చెప్పెదరు. మన యభిప్రాయము వ్రాయుటకంటె నాంధ్రనాటక పితామహుడని వాసికెక్కిన కృష్ణమాచార్యుని వ్రాతయే దీనికి సరియైన ప్రత్యుత్తరము.

“దుర్మతి యిందుకైన బ్రకటింపవచ్చు నీటికి గాంతి గలుగదు. రాజుని దుర్మతి లేకున్న క్రితమునకంతకీ కలుగునా? దుర్మతను దుర్మతిలేకున్న పాంచుల కంతటిభ్యాతి కలిగియుండెనా? కావున నీతికురువనలేకున్న దుర్మతినించుక ప్రకటించియే తీరవలెనని నా సవినయ విజ్ఞాపనము. రుచిభేదములు నభిప్రాయభేదములున్న నుండుగాక.”

విశ్వామిత్రునికి క్రోధమేలేక యతడు వశ్యునితో కయ్యమాడకుండెనా హరిశ్చంద్రుని సత్యవాక్య పరిపాలనను పరిక్షించుటెట్లు?

వివాదనాటకములు చదువరుల కానందమునీయనీయు, సదా విచారము గలుగజేయునీయు గొందఱుహించురు. లోకములో నుభయకొరువారు దుఃఖమునకుగూడ భాగ్యములు కావలయును. ఎల్లప్పుడను సౌఖ్యమునును వానికి గవ్వమనగా నెట్టిదోలేలియను. పిన్న నాటకుండియు ధనమతోమునిగి లేలు వాడు దర్శియజూచి నవ్వుట యాశ్చర్యముకాదు. సకలైశ్వర్యములతో దుఃఖము మనుజుడు కొకమననెట్టిదో గ్రహించ బాలడు. హిందూమాతకు ద్రియపుత్రుడగు గౌతమబుద్ధుడు దయ్యచ్చిచ్చునయు దయ్య నాను హంతకాలికాతలమున కయ్యుండును దుఃఖర్యముని స్తుతకాలమునవశోటికప్త ముననెట్టిదోలేలియగలిగెనా? అతడు వీధి కంటబయలుదేరి మనుష్యుల బాధలను జూచిన రత్నబ్రహ్మ ప్రాణికోటిని రక్షింపవలె నని గ్రహించుట తటస్థమయ్యెను. బంగారమగ్నిలో కాలినగాని శుద్ధిని బొందదని మనశ్శైలకు దెలిసినయశేష. “పేమ్మః సందహ్యతే హ్యగ్నిః” ఓశుద్ధిశ్వామికాపివా” యనకాళి దాను చెప్పినమాటల యధాగ్రహముగూర్చి సందియపడువాఁ డెవడు? మనము నిర్మలమునందులము నాత్మను సంరక్షించు కొనుటకును మనకు తరుచు కష్టములు రావలెననియు లేవనో మనయాదృశ్యములను మఱచిపోవుట తప కాశముకల్గినది ను తలచుచుండుమఱ మనకు బాధలువచ్చినపుడే హృదయము వికలమగుటయు కరులకష్టముల జూచి జాలి నొండుటయు వారిజేమమే మనదేమనగాగోరుటయు సంభవించును. అహ “తనయందు నభిలభాతములందు నొకధిగి సమహితత్వంబును జరుపుచాడు” అయిననాబాలభక్తునికి గాధ మయిన ప్రవాహరాగ మెట్లెప్పోకదా!

ఇంతకును పేక్కియ్యననాటకములంటి నాటకములు జడవుట లలవిచారము కలుగుకో, లేక యావివాదముతో నాటకనంద ముద్భవించె నానాటకములందు కల్పించబడిన యా మహా పురుషుల సంపర్కముచే నొకవింతవికాసము కలుగునో యనుభవజ్ఞులు గ్రహింపకపోదు

వివాదములవలన, హాసాచార్యమునకు శిష్యులుండుట చే ప్రయోజనములేదని యభిప్రాయము కలుగుననియు నట్లు రుషులు నుభయము దుర్మార్గులు తుదకు దుఃఖమును బొందవలె ను యాశేయముకాదనియు కాని మనకు సాధారణముగా లోక మలో సత్యసంస్కార హింసించబడుటయు దుష్టులజయమొందుటయు గోచరమగుచున్నది.

“సత్పురుషుల కందుగాని ప్రాయశ్చముగా బాధలు వచ్చుటయే మనము కనుచున్నాము. అదిగాక లోకమునజరుగు విషయములలో నెన్నియో పారబాటులు కలవు గదా. నష్టములకుల నాచందఱకో దుఃఖముకలుగుట చూడమా? వానికన్నిటికి గానము చెప్పట సాధ్యమా?” అని రామ కృష్ణమాచార్యులు వ్రాసిరి.

మనమందఱము శ్రీకృష్ణుని భగవంతునిగా బూజించుచుంటిమికదా.

శ్లో||పరిత్రాణాయ సామానాం వినాకాయ చ దుష్కృతాం ధర్మసంస్థాప నార్థాయ సంభవామి యోగేయుగే.

అని శ్రీ కృష్ణుడుచేసిన ప్రతిజ్ఞయందు మనలకు దృఢ మయిన నమ్మకముకలదు. అపమేశ్వరుడు మనలందఱను న్యాయముతో నేకచక్రముగా నెలుచున్నాడని యెరిగి మనకు ముక్తినిచ్చుని యాతనిగూర్చి సదా ధ్యానించుచుండుము కాని యాచార్య మెల్లపుడును స్థిరముగా నుండునా? జన్మ మెత్తిన తర్వాత నెప్పుడును దుష్కృతమునగా నెరుగనిమనకు గాని లేక స్వప్నావస్థయందయినను పాపమన నెట్టిదో తెలియని మనప్రాణసమానులగు బంధుమిత్రుల కెవ్వరికిగాని యొక మహానిపత్తు సంభవించినపుడు మన మనస్సంత జేలయగును.

“ఆ పుణ్య శీలకు నిట్టి యాపద సంప్రాప్తించు నని మనము కల నైన తలచి యెరుగముకదా అహ! యీప్రపంచమంతయు మాయతప్ప వేలుకాడ”ని మనము నేననుచుండలేదా? లోకమునకు పాలకుడే యున్నయెడల నిట్టియన్యాయము జరుగకూడదుకాన, జగదీశుడెవ్వడయినను కలదాతేదాయని మనముప్రశ్నించుటలేదా? కాని హృదయ మందలి యాయచార్య మచిరకాలములోనే యదృశ్యమయి యొకవిధమయిన మనోవికాసముకలుగ మనప్రస్తుతకష్టమంతయు ప్రాక్షన కర్మఫలమని యూహించెడి పరాత్మరుడు న్యాయ శిలుడేమనియు, నతడుకరుణాసముద్రుడనియు నతనియందలి భక్తిక్రమముగా హెచ్చుటయు చూచుచుంటిమికదా!

కావున వివాదనాటకములవలన లాభములేదని వాదించుట గొప్పపొరబాటు. మనకునిజముగా నీతిబోధించుట కుచితములవియే. వానియందు మానవుని యాకట్టిమను చిత్రించుట మను వానికష్టసుఖములను మనకండ్లయెదుట జూపుటమను పిలగును. మానవహృదయమందలి తీగలనన్నింటిని వాయించుటకు నవకాళిమాకావ్యములందున్నట్లు మఱియొక్కడను గానింపదు. ప్రకృతియొక్క ప్రతిబింబమును చూపుటయే నాటకపు ముఖ్యోద్దేశ్యమని పేక్కియ్యన చక్రవర్తి వాక్రచ్చెను. (To hold the mirror up to nature) కావున మనసుఖ దుఃఖములను వర్ణించి, మనలందఱకారములోనుండి వెలుకురు లోనికి తీసి, లోకతత్వమెరిగించి, జగదీశు చింతనామృతము గ్రోలుటకు తగిన సమర్థులనిచ్చు గ్రంథమే “కావ్య”మను నామ మునకు తగినదని యూహింపవలెను.

ప్రాచ్యలిఖితపుస్తకాగారము.

(కాళ్లకూరి గోపాలరావు గారు)

గ్రంథ వ్యాస సము II.

పూర్వము మఱికవోట విశేషకరించినట్లు మితిమీరిన సమస్తానుకూల్యములునుగలసంస్కృతమునందలిగ్రంథము లధికముగ నుపయోగపడుట యాశ్చర్యకరము కాదు; ఏవిధమైన యానుకూల్యమును లేని కరాటమకయాశములయందలి గ్రంథముల ప్రయోజకత్వ మధమనీతియం చుండుటయు నభ్యుత్తము కాదు; కాని సంస్కృతముతో నిచుమించు సమానముగ సమస్తానుకూల్యములును గలద్రావిడ గ్రంథములకంటె నేవిధమైన యానుకూల్యమును లేని యాంధ్రమందలి గ్రంథములు సామ్యమునకు పీలులేనంత యధికముగ నుపయోగపడుట మాత్రము ప్రత్యేకించి గుర్తింపదగిన విషయము—అందులో పూర్వోక్తగుణవిశిష్టములగు సంస్కృత గ్రంథములతోనించు మించుసమానముగనుపయోగపడుట మఱింత విశేషించిగుర్తింపదగిన విషయము. కాని, యా సంవత్సరపు కార్యనివేదనగ్రంథ ముం “దీ యాంధ్రప్రయోజకత్వము విద్యార్థులు దేశభాషలుం దభిమానముం నాపసారంభించి రచింపు నూచించుచున్న”నని మాత్రమే ప్రకటించబడినది. తక్కినదేశభాషలమూలములందె, మన గాంధీభాష లేవలము స్వసామగ్ధ్యమువలన సంపాదించిన యనన్యసామాన్య ప్రయోజకత్వములంత స్పష్టముగ గ్రహించుట కవకాశము గలిగించిన క్రిత్రితకృతులు ప్రతిసాంవత్సరిక కార్యనివేదన గ్రంథములం బయ్యించుటకు లోభ తెలివితెలివ సంతసింపవలసియున్నదో, వారంతెలిపి నెడికముగ సంతాపించుటలనైన కారణాంతర మొంటి యిందుమించుచున్నట్లు తటస్థ

మైనది. పూర్వ మేతన్ను స్వకాలయప్రతిసాంవత్సరిక కార్యనివేదన గ్రంథములను ప్రతిసంవత్సరము ప్రభుత్వమువారు విమర్శించి ప్రతిసాంవత్సరికములములమున ప్రజలకు బహిరంగపఱచుచుండెదఱు. ఇటీవల మూడుసంవత్సరముల కొకపర్యాయము మాత్రమే యట్టి కార్యనివేదన గ్రంథములు ప్రకటించబడుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఆ ప్రతివాదికగ్రంథమైనను ప్రభుత్వమువారి విమర్శతో ప్రజలకు బహిరంగపఱచబడుచున్నదోలేకో సందేహించవలసియున్నది. కేవలము విద్యావిషయములు లోకోపకారము నగు సీద్రుతిస్తాపనముయొక్క కార్యనివేదన క్రమమందు విషయగోచర మనాకర్మకముగాన, దేశభాషలకు ర దృష్టము నకు లో ను, తాము కూడ నేరేన్మంబున పుస్తకాలయ కార్యవిచారణమునెడ ననాదరణము చూపవలెదంగిరేమో నునెడి యనుమానమునకు ప్రభుత్వమువారు నకాశము కలిగించుట విచారకరము. కారణము సంశయాస్పదమైనను, ఈయసాధారణ పద్ధతి యచింతి తానర్థములకు పోతున్నాతము కావచ్చు నని భావించునల కండఱును భీతి జనించుట మాత్రము నాస్తరము. ప్రభుత్వము వారు పూర్వార్థమును యథాప్రకారము పునరుద్ధరించి ప్రజాభిప్రాయమును పొటించుట పరమాత్మస్పృహ మైన పద్ధతి. దేశ భాషగ్రంథముల ప్రయోజకత్వము పూర్వోక్తప్రకార మప్పు డాదర్శమైనది కాక చిరకాలమునుండి స్థిరముగ క్రమక్రమాభివృద్ధి నందుచున్న వనియు, ఆగ్రంథములు పూర్వోక్త కార్యనివేదన గ్రంథమందు నూచింపబడినట్లు విద్యార్థులచే మాత్రమే కాక విద్యార్థులచే నైత ముపయోగించబడుచుండిన వనియు, సిద్ధాంతికరించుటకు పురాతన కార్యనివేదన గ్రంథములంద నేకములగు ప్రత్యేక పరీక్ష నిదర్శనములు కలవు. తక్కిన వన్నియు నటుండ, పుస్తకాలయ ప్రారంభకళలో మొట్ట మొదట దేశభాషాసండిత(వర్నాకృతిలో మున్న)పదవి సృష్టింపబడుట యొక్కటియే దేశభాష గ్రంథముల ప్రయోజకత్వముయొక్క ప్రారంభదశను నిర్ణయించగలదు. పుస్తకాలయమునందు లెఱచుగ నుపయోగపడెడి గ్రంథములలో, వాస్తవముగ నెక్కువ యుపయోగకరమైన గ్రంథములలో, మొకంటి వ్రాసు దొరలవలన సంపాదించబడిన స్థానిక చరిత్ర గ్రంథము లగ్రగణ్యము లనుట నిర్వివాదాంశము. ఆ చరిత్ర గ్రంథము లన్నియు దేశభాషగ్రంథము లనియు, వానిలో విశేషభాగ మాంధ్రగ్రంథము లనియు జ్ఞప్తియందుండుచున్నచో, తదితర దేశ భాష గ్రంథము లు మాట యటుండ, తన యనన్య సామాన్యత్వమును ప్రత్యేకముగ స్థాపించు కొనిన యాంధ్రగ్రంథ ప్రయోజకత్వము తదనంతర సంవత్సరములందుకూడ నిరంతరాభివృద్ధి నందియుండునని యూహింపదగియున్నది; ప్రతి సాంవత్సరిక కార్యనివేదన గ్రంథములు బహిరంగపఱచబడుటచేత నిదర్శనపూర్వకముగ దృఢ పఱచుటకు పీఠులేకున్నను, కిందంటి యాయూహనే బల పఱచుచున్నది. ఇంత యుపయోగకరములైన యీ స్థానిక చరిత్ర గ్రంథములకు సంబంధించిభాగము పూర్వోక్తవక్రమ ధట్టికయందు సరిగాలేకపోవుటచేతను, వానివిషయమై కొంచె ముపయోగకరముగానుండు రిఫరెన్స్ క్యాటలాగ్ గాంగ్లీషుభాష యందే కాని, దేశభాషలందు లేకపోవుటచేతను, వారిప్రయోజకత్వమును సంపూర్ణానుభవమునకు రాకున్నది. ఆ రిఫరెన్స్ క్యాటలాగుకూడ అసావశ్యముగ సంపాదించబడిన క్రొత్త సంపుటములకు మాత్రమే కాని, స్థానికచరిత్ర గ్రంథముల కన్నిటికిని సంబంధించినదిగా గానుచుండు. ఈ లోచనీయ నీతి దేశభాషగ్రంథముల ప్రయోజకత్వవాస్తవికి, అందులో విశేషసంఖ్యల యాంధ్రగ్రంథముల వ్యాప్తికి మిక్కిలి యననుకూలము. భాషధానీవగమనం దాంధ్రజనబాహుళ్య మతిశయించుచున్న యీకాలమున పుస్తకాలయోద్యోగములలో, సంస్కృతముకంటెను పోనీల, ద్రావిడభాష తన్నంత మాత్రపు ప్రాతినిధ్యము లభించి యాభాషావిషయమై జరుగుచున్నంతమాత్రపు స్పష్టియే జరుగునెడల, కేవల మనాదరింపబడుచున్న వృద్ధి పోడిదేశభాషల యన్నిటికంటె నెక్కువ యుపయోగకరముగ నుండి, యాంధ్రభాష ప్రయోజకత్వమున. వెక్కువయెడల లభింప, యప్పుటికి కొంచె మెక్కువగ సమానీధియందున్న సంస్కృతభాషను రైతము మించగల ఓనుట కెంతమాత్రమును సందియములేదు. మనకు, ప్రయుభులగు భాషాపుటల లభ్యమగుటవలనగాని యవిజేయవలనగాని స్వార్థ భింకభింకములవలనగాని వ్యవహారవివరత్వము వలనగాని స్థిర మాతృగోరమును సంరక్షించుటకై సమ్యమంబునకునంత కాలమును, పరిశ్రమంత నే నేమోము నుపయోగించెయ్య నీ మహా స్పృహతో పుష్కలముగా కాదు. వాండ్ల విశేషములు లండనును తయము యాభాషల కట్టి మహోన్నతినిచ్చి ప్రాప్తించునంత పూర్వంబును విధి పద్ధతి విచారించుట తటస్థ కావలసినంత ప్రయత్నము గానింపవలసియున్నది.

పట్టణములందలి పనివాండ్రు

ఆర్థికస్థితి.

[జ. కే. దేవగారు. ఎం. ఏ. గారు]

మనదేశముందలి పట్టణముల విషయమునకు నేర్పాటు నందు పనివాండ్రు సామర్థ్యమును కల్పించుటకుగాను ముఖ్య విషయములుగానున్నవి. ప్రస్తుతమునందు పనివాండ్రు చాలినంత మంది లేరనియును వారి సామర్థ్యముగూడ తక్కువగా నున్న దనియును చాలమంది భాషించుచున్నారు. హిందూదేశపు పనివాండ్రుసంఘము నేడిట్టిస్థితికివచ్చుట కనేక కారణములుండుటచే నిదియొక విషయమగుచున్నట్లంద నేర్చుచున్నది. వ్యావసాయక సంబంధములకు పనివాండ్రుస్థితికిని పరిశ్రామిక సంబంధములకు పనివాండ్రుస్థితికిని భృత్యావస్థయును పాఠకావస్థయును చాలినంతమంది లేకుండుటకును సమర్థులగువారు గాకుండుటకును గల కారణములలో మాత్రము భృత్యావస్థలేదు. హిందూదేశముందు చాలినంతమంది సమర్థులగు పనివాండ్రుగను నటు చేయవలసిన నిక్రిందివిషయములను ముఖ్యముగ గమనింపవలసియుండును. (1) ప్రాథమిక విద్య నేర్పబడుట (2) పరిశ్రామిక విద్య గలపుట (3) ప్రారంభోత్సాహము కలిగించుట (4) వేతనములు పెంచుట (5) సాంఘికాచారములను అలవాటులను సరిచేయుట (6) క్రమక్రమముగ స్వయంసహాయము, ఉచిత జ్ఞాన, చురుకుదనము నలవడఁజేయు ముందువారికి పెట్టుబడి పెట్టుట. పనివాండ్రులో సహాయము లోపములను నివారించుటకు వైది నడువబడినప్రయత్నముల సత్సాహపూర్వకముగ చేసిన దేశములయందు ఫలితములుచక్కగా కనబడినవి. హిందూదేశమునందు వ్యావసాయకులకు సహకారపరపతి సహాయమునర్పబడినది తప్పనివిషయమున నట్టిప్రయత్నము లేవియును జరుపబడి యుండలేదు. దేశముయొక్క ఆర్థికావస్థలను బాగుగా గుర్తుపెట్టగలగుచుండుటచేతను ప్రస్తుతకాలమునందుత్పన్నమగు మావనసేవాధికాంక్షివలనను పనివాండ్రయొక్క బాగులకు తర్రవాదులగు వారిటీవల కార్యకర్తలగు పనివాండ్రును ఇతరపనివాండ్రునగుడ శ్రద్ధతోగమించు చుండుట క్లాపూహితము. యంత్రకాలలో పనిచేయువారిలో 1000 మందినిగూర్చి సంపూర్ణముగ సమాచారమును గ్రహించుటకు గత సంవత్సరము నేను ప్రయత్నించియుంటిని. పనివాండ్రు జీవిత విషయములను పనులస్థితిని నేనుగ్రహించగోరినందున నామిత్రుల సహాయమున నేను 45 కాలముల అచ్యుతంధమున సమకూర్చు గలిగితిని. ఈతరువాత బొంబాయిలోను ఇతరప్రదేశములలోను యంత్రకాలలో పనిచేయువారి 921 మందిపనివాండ్రు కుటుంబములయొక్క చరిత్రమునుసమకూర్చుబడినది. వారినిగూర్చియుఇతరపనివాండ్రును గురించియు లెక్కలుగూడ చేర్చబడినవి. రక్షకభటకాఖిలో సహకారసంఘాభిలాషులగు 21 మంది కొంతసమాచార మెరిగించియున్నారు. 75 మహారుకుటుంబములయొక్క చరిత్రము చాలవివరముగ చేకూర్చబడినది. పంజాబుదేశపు సిక్కులలో నీచనేవకుల లగువారికి సహకారసంఘ మేర్పరచుటకు 20 కుటుంబముల జనాభాతీసికొనబడినది. ఈరీతిగా 1146 కుటుంబముల చరిత్రను సమకూర్చబడియున్నది. కాని వేరువేరుసంఘములలో చేరినయీ 12 లెకలవారిచరిత్రములను గ్రహించుట సాధ్యముకాదు. వీనినిబట్టి దేశమందలి పనివాండ్రు స్థితిగతులను కనిపెట్టుటకుగూడ మొదట నిశ్చయింపబడలేదు. హిందూదేశమునందున్న 81 కోట్లప్రజలలో పనివాండ్రు 6 1/2 కోట్లుండరు. బొంబాయి రాజధాని మట్టునకు 979000 మందిలో 447000 మంది పనివాండ్రుగలరు. వీరిలో ప్రత్యేకము కార్యకర్తలగువారిలో 20000 మంది పనిచేయుచున్నారు. గృహకృత్యసంబంధ విషయములందును, ఇతర విషయములందును 16000 మంది పనిచేయుచున్నారు. కావున 1145 కుటుంబముల చరిత్రము మాత్రముగ్రహించుటవలన సామాన్యవిషయములను కొన్నిటిని మాత్రమే నిర్ధారణచేయుటకుపయోగముగ నుండునని నిశ్చయింపబడినది. బొంబాయిలో నున్న యంత్రకాలలో పనిచేయువారిలో చాలమంది కొంతకాల జిల్లాలనుండిచ్చిన మహారాష్ట్రలో యున్నారు. 100 కి 20-30 మంది మాత్రము దక్షిణహిందూసానపు జిల్లాలనుండి వచ్చినవారుండరు. ఉత్తరహిందూసానమునుండి వచ్చినవారుగూడ కొందరు గలరు. ఈపనివాండ్రును 29-32 సంవత్సరములకు మధ్యవయసు గలవారుగానున్నారు. బొంబాయియంత్రకాలలో మధ్యమతరగతి మహారాష్ట్రలో కోల్కతా-గోల్కతా-మహమ్మదీయులు - మోఘల్-ధేనులు-మహారులు మున్నగువారందరను పనిచేయుచున్నను మహారాష్ట్రలో సంఖ్య హెచ్చుగానున్నది. గుజరాతుయంత్రకాలలో పనిచేయువారిలో గుజరాతు కథియ వారు రాజపుత్రస్థానములందు వచ్చు హైందవులసంఖ్య హెచ్చుగానున్నది. 100 కి 25 మంది మహమ్మదీయులు 5-10 వంతున ఆంధ్రజాతుల వారును గలరు. మోలూరు యంత్రకాలలో సాల్లు హెచ్చుగా నున్నారు.

బొంబాయిలో పనిచేయువాండు 12 మొదలు 19 సంవత్సరములవరకును గుజరాతులో 11 మొదలు 16 సంవత్సరములవరకును వయస్సుగలవారున్నారు. ఈపనివాండ్రందరికిని కేవలము యంత్రకాలలో నియంబడువేతనమే జీవనాధారము కాదుగావునను వారిలో కొందరికి వారివారి గ్రామములలో భూములు ఉండుటచేతను చాలమంది కుటుంబములను తీసికొనిరాక యెంటరిగనే వచ్చెదరు. అట్టివారు కొందరుకలసి యొకగడిలో నివసించుచుండుదురు. ఆకారణములవలన వారుప్రతిసంవత్సర మొకసారి స్వగ్రామములలో గడుపుచుండుదురు. మరొకందరు 2 సంవత్సరముల కొకసారియు కొందరు 5 ఏండ్లకొకసారియు పోవుచుండుదురు. అట్లెన్నడును పోకుండనందువారు 100 కి 10 మందియుండుదురు. కాననేదో యొకవృత్తి నభ్యసించి జీవితకాలమంతయు నావృత్తియందే గడుపువారు చాల తక్కువగా నుండుదురు. మొత్తము పనివాండ్రులో వేతనము చాలకయో గృతవచ్చి నపుడు నెలపు దొరకకయో యొక యంత్రకాలను విడిచి మరియొక పనికిపోవువారు 2/3 భాగముండుదురు. మిగిలిన 1/3 వారు మాత్రమేదో యొకయంత్రకాలనే విడువకుండ నుండురు. వీరిలో చదువుకొనినవారి సంఖ్య అనేక రీతులుగా నున్నది. బొంబాయిలో స్థిరపడిన పనివాండ్రు సంఖ్యకల్పనగానున్న యంత్రకాలలో అవశేషిని 100 కి 15 మందియును తక్కిన వారిలో హెచ్చుగాను చదువు కొనినవారు గలరు. గుజరాతులో బ్రోదీయంత్రకాలలో 100 కి 36 గురుగలరు. అహమదాబాదులో 100 కి 16 గురును మోలూరులో 100 కి 10 మందియును మాత్రమే కలరు. దీనినిబట్టి చిన్నచిన్న ప్రదేశములయందలికన్న పట్టణములలోనే చదువుకొనినవారి సంఖ్య హెచ్చుగా నున్నది. బొంబాయిలోను గుజరాతులోను గూడ నొక్కొక్కపని వారి కుటుంబమున సగుటున 4 మంది గలరు. బొంబాయిలో నూలుకడుకు పనివాండ్రు నెలకు 10 మొదలు 20 రూపాయల వరకును, నేతనీయువారికి 11 మొదలు 25 వరకును, చిల్లర పనిచేయు వారికి 30 మొదలు 75 వరకును, ఇతర పనులు చేయువాండ్రుకు 15 మొదలు 25 వరకునుముట్టును. కుటుంబములలోని తక్కినవారుగూడ కొంత యార్జనచేయుచుండుదురు. మొత్తముమీద బొంబాయిలో పనివాండ్రు కుటుంబమున సగుటున 22 రూపాయలు ఆదాయముండును. తలకు 5 1/2 అగును. గుజరాతులో నీ యంత్రకాల 20-25 గానున్నది. అనుభవము జాలని పనివాండ్రుకు 8 మొదలు 12 వరకును మట్టునట్లు తోచుచున్నది. అనుభవజ్ఞులగు నాతదధికముగ సంపాదించుకొనగలగుచున్నాడు. సామాన్యముగా నెలకుగల కుటుంబమునకు నెలకు రు 18 లు వ్యయమగును. సాధారణముగా వీరు పాదపుగా రాబడిబట్టి వ్యయము చేయుచుండుదురు. కాని ఆదాయము తక్కువగనున్నప్పుడు తలకొక రూపాయకన్న నెక్కుడు నిలువచేయుచుండురు ఆదాయము హెచ్చుగానున్నప్పుడు హెచ్చుగా కూడ బెట్టులరని యగపడుచున్నది. కాని వారందరును బుణములపుచ్చుకొనియుండుటచే వారు కూడ బెట్టినసామ్యంతయు బుణదాతలకు వారియ్యవలసిన వడ్డీలో కొంతభాగముక్రింద చెల్లింపబడుచుండును. వీరిలో త్రాగుబోతుదనము సర్వసామాన్యముగ తలంపబడునంత హెచ్చుగా లేదు. 100 కి 50 మంది మద్యమును మట్టనివారేయుండురు. 100కి 35 మంది అప్పుడప్పుడు త్రాగువారుగానుండురు. తక్కిన వారు చెడద్రాగువారుగా నుండురు. స్త్రీలుమాత్రమందరును త్రాగుదలచెప్పవద్దగునుగానికొన్ని కుటుంబములలో కుటుంబపోషణము స్త్రీలే చేయువలసినవారుగానున్నారు. పనివాండ్రులో 100 కి 30 మంది బుణగ్రస్తులుగనే యుండుదురు. సగుటున కుటుంబమునకు 125 రూపాయలు బుణముండును. ఈబుణములో కొంతస్వగ్రామములలోను కొంత బొంబాయిలోని చేసిన బుణముగానుండును. 100 కి సోలనుకు 25 మొదలు 37 1/2 వరకును స్వగ్రామములలోని వడ్డీవ్యాపారులకు బొంబాయిలోని మార్కెట్లకు 100 కి 75 వరకును గూడను వీరు వడ్డీ చెల్లించుచుండురు. బొంబాయిలోని పనివాండు మార్కెట్లవద్దనే బడులుచేయుదురు. మార్కెట్లకు నెలకు రూపాయకు ఒక అణావంతున వీరు వడ్డీచ్చుకొనుచుండురు. 100 కి సోలనుకు 75కి తక్కువ వడ్డీయుండదు. గుజరాతులో బుణగ్రస్తుల సంఖ్య కొద్దిగా తక్కువగాన నడట. గ్రామములలో సోలనుకు నూటికి 18 మొదలు 25 వరకు నుండును. కాని పట్టణములలో బొంబాయి మార్కెట్లవలెనే బనియాల హెచ్చువడ్డీలనే పుచ్చుకొనుచున్నారు. బుణములకు కారణము లన్నివోట్లను సమానముగానే యున్నవి. కుటుంబపోషణము, వివాహములు, రుగ్మతలు, పండుగలు పెద్దలుచేసిన కుటుంబ బుణము తీర్మానము వ్యవసాయపుపనులు దావాలు మున్నగునవియే అంతటనుగూడ బుణకారణములుగానున్నవిగాని పని సంపాదించుకొర కితరులవలె వీరంతగా సామ్య వ్యయము

చేయవలసిన పరిశ్రమ. బొంబాయి పనివాండ్రులో 2/3 మంది ఇండ్లను పొలములును కొద్దివిలువగలవి స్వగ్రామములలో నున్నవి. గుజరాతులో వ్యవసాయదారులు యంత్రకాలలో పనిచేయుట కంగీకరింపరుగాన పనిచేయువారిలో భూములుగలవారు చాల తక్కువమందియుండురు. బొంబాయి పనివాండ్రులో 100 కి 40 మందికి భూములు నిండును గలవు. ఆ దరికినిగూడ కొన్ని పెండినగలుండును. కొందరివద్ద నగదుగూడ నుండును. వీరిలో కొందరు బుణదాతలకు తమ భూములను కుదునపెట్టియున్నారు. ప్రాణభీమానిమిత్తమును పరపతి నిమిత్తమును సరకుల నిమిత్తమును ఏర్పరపబడెడు సహకార సంఘములలో చేరుటకు వీరందరంగీకరించుచున్నారు.

కొద్దువ్యవహారములు.

మదరాసు హైకోర్టు

[స్వామయ్యూర్తి: సదాశివయ్యగారు.]

శిక్షను హెచ్చించుట.

తిరునెల్వేలిలో రియాపాయల పాత్ర నొకదొంగవద్ద నుండి 9 అణాలకు కొనినందులకై తమ కోర్టులో చార్జి చేయబడిన నారాయణజీ ఆచారి అనువానికి అంబాసముద్రము సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు 15 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి. మద్రయి ఆజరిమానా : పప్పుడే చెల్లించెను. మద్రయి బీదవాడై నందునను, అడిగినవెంటనే సాక్షుడు త్రెప్పియిచ్చిచేసెనుగాన, వానియందు కనికరముచూపి, వైశిక్ష విధించిరి. దొంగసాక్షుడు కొనినవారిని కనిపెట్టుట కష్టము. ఈ నేరమువలన గొప్పద్రమాదములు తటస్థించుచున్నను, ఇట్టికేసులలో నింతస్వల్పశిక్ష సమంజసము కాదనునభిప్రాయము సగుచు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు హైకోర్టు వారికిఈ కేసువిషయమును తెలియబరచిరి. స్వామయ్యూర్తిగారు వైయపరాధముతోడ, నొకవారము ఖయదుశిక్ష నామద్రయికి విధించిరి.

[స్వామయ్యూర్తి తయ్యాజీగారు]

క్రిందికోర్టు శిక్షను రద్దుచేయుట.

పెర్నెట్టు పుచ్చుకొనకయే 1911-వసం 88 వ్యర్థ ఆదని నుండి 18 చెట్లను నరికెనను నేరమునకై చార్జి చేయబడిన పద్మరాజుజిటియను నాతనికి సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు 50 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి. 1911-వ సంవత్సరమున ప్రత్యేకముగ మద్రయి పెర్నెట్టు పుచ్చుకొనలేదుగాని, 1909-వ సం॥ మొదలు 1912-వ సం॥ములోగా పద్మనెట్టుచెట్లను నడికినవచ్చుననియు త్రువచ్చి పెర్నెట్టును పొందియున్నాడు. అప్పిలలో పుత్తూరు డివిజి మేజిస్ట్రేటుగారు వైశిక్ష ని స్థిరపరచిరి. కాని హైకోర్టు అప్పిలలో అశిక్ష రద్దుపరచబడి మద్రయి యొకవేళ జరిమానా చెల్లించియున్నయెడల వాపుచేయుట కుత్తర వొసగబడెను.

[స్వామయ్యూర్తి: తయ్యాజీగారు]

జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్పు రద్దుచుట

బల్లారిజిల్లాలో నొకచోట లైసెన్సులేకయే యొకకల్లు పీపాయి ఒకచోటినుండి మతయొకచోటికి ఒకబండిలో తీసికొని పోబడుచుండెను. సాల్లు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారు దానిని చూచెనుగాని, బండితోలువానిని గాని, పీపాయిని తీసికొని వెళ్లుచుండినవానిని గాని అరెస్టుచేయలేదు. అరెస్టునకు ప్రయత్నించినయెడల, వారిద్వారా తనకేమి అపాయము సంభవించునో అని ఆడబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారికి తోచెను. ఆపీపాయిని తీసికొని వెళ్లుచుండిన మద్రయిని గాని, బండినితోలిన వానినిగాని, అరెస్టుచేయనందున, వారు తమ మార్గమును బట్టిపోయిరి. వారి నరెస్టుచేసి నిలిపి యుంచగా వారు వెలిపోయినయెడల వారిమీద నేర మేర్పడునను నిత్యాది విషయములను విచారించి, జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారు దావాను కొట్టివేసిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా రాయు త్తరువును మార్చిరిగాని, యిందుమీద అప్పిలలో మదరాసు హైకోర్టువారు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరువును రద్దుపరచిరి.

[స్వామయ్యూర్తి: తయ్యాజీ]

అక్రమపుట్టు త్రువపును రద్దుచేయుట

అక్రమముగ ప్రవేశించి గలభాచేసి గాయములు కలిగించినందులకని చార్జి చేయబడినమగురిని బొబ్బిలి రెండవక్లాసు సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు జామీనుమీదవదలచువ్యాజ్యకారణముగ నేర్పడిన భూమిలో ఫిర్యాదికిగాని, ఆరని వాటికిగాని యే బోలీయుపనిలేదని తీర్పుచెప్పిరి. అట్లుబోలీపనిలేదని యుత్తు విచ్చు అధికారము సబు మేజిస్ట్రేటుగారికి లేదను విషయమును తెలియచేయుచు రిపోర్టుచేయబడగా, స్వామయ్యూర్తిగారు ఆడబ్ మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరువులో కెండవభాగమును రద్దుచేసిరి.

ఆంధ్రపత్రిక.

1914 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 15 వ తేది

మంగళవారము.

వ్యవసాయ వ్యాపారశాఖల సమావేశము.

నిన్నటిదినము మనగవర్షరు పెంట్లండు ప్రభువు గారు వైసమావేశమును జేర్చుటతో నిచ్చిన యప వ్యాసము బహువిషయములను గురించి ప్రభుత్వమువారి యాశయములను తెలుపునదయి యున్నందున ముఖ్యముగా గమనింపదగియున్నది. ఈ సమావేశమును ఏర్పరచుటకు ప్రభుత్వమువారు యుద్ధమునకు వందే తలపెట్టిరట. తలపెట్టిన దానిని వదలుట యేలయని జరిపినారు. విషయముకూడ ముఖ్యతమమేయగుటచేత యుద్ధమువలని మార్పంత విశేషము కనుపట్టదు. ఒక చిన్నదియు నత్యవసరమైనదియనగు సంగతిని మాత్రము ఉదార ప్రభువులు ఈ సమావేశోద్దేశములకు స్ఫుటముగా జేర్చురని తలంచుచుంటిమి. ఆ సంగతికి సంబంధించిన వారును నీ సమావేశమున నున్నారనట మేమెరుగుదుము. బీజము కలమగాన ప్రజాభిప్రాయము బాగుగా వ్యక్తమైనయెడల నాసంగతికిని తగినంత శౌరవము కలుగుననటకు సందేహములేదు. కాని మేమనుకొనినట్లును సమయోచితోత్సాహమునకు దగినట్లును పరిశ్రామికశాఖనుగూడ నీ వ్యవసాయ వ్యాపారశాఖలతో చేర్చి సమావేశ మొడగూర్చు నుద్దేశము ప్రభుత్వమువారికి సన్నతమై యుండిన మేరు పెరిగియుండును. ప్రతినిధులును నెక్కవయై యుందురు. ఇప్పుడు జరుగు సమావేశము నున్నది యున్నటు విమర్శించిన యెడల నెక్కవత్తు విమర్శన కాక తప్పదు. మనదేశముతో పాశ్చాత్య వ్యాపారము ఇప్పటికాలమున బాగుగా ప్రారంభ మయినది మొదలు మన ప్రభుత్వమువారు మన యపకర్మవస్తువులకు సంబంధించిన పంటల సభివృద్ధి చేయుట యెట్లయన సమస్యను దీరువ ప్రయత్నమును సలుపువాడై. గవర్నరుగారు చెప్పుకొన్న మన వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన ప్రభుత్వశాఖ యరుచది సంవత్సరములుగా నొక్కపేరుతోగాకున్న పెక్కుపేళ్ళతో వెలసింది. మొదట మొదట పాశ్చాత్యవ్యవసాయ పండితులు పూర్ణముగా పాశ్చాత్యవర్ధతులనే యిచ్చుటికి దింప ప్రయత్నించిరి. దానివలన కొన్ని ఫలములు గలిగినవని పెంట్లండు ప్రభువుగారు చెప్పిన మాట విజమైనవను కాలక్రమమున నాపద్ధతి తప్పుమట తచ్చాలోద్యోగులే కనుగొనిరి. ఎప్పుడును గ్రామములవంకనైన జూడనివారు ఈ దేశపు సస్యములను ఈదేశమున కనువగురీతిని సభివృద్ధి చేయదొరకొనిరి. వ్యవసాయశాఖలలోని విద్యావ్యవస్థతోను సీమార్పు కలిగిన దనుటను మాచదువరు ఏ సందర్భమున జ్ఞప్తికిదెచ్చు కొందురుగాక. ఇట్టి మార్పుకలిగిన దానివలన మనదేశమున కంతటికిని లాభకారియనటకు సందేహములేదు. శారవ నియులగు మనప్రతినిధులు మాటిమాటికిని నడుగుచుండు దేశభాషా వ్యవసాయ విద్యాలయములు నెలకొనినచో చేకు పెంట్లండు ప్రభువుగారు నూచించిన లోటమాప్యముల ముట్టుకే కాక ఇట్టి కొత్తవిద్యాయో మ్రొందవ రయితులకు లాభము కాగలదు. ఈయనవృద్ధి యంతటికిని మ్రొందవ ప్రద

లిటిషు ప్రభుత్వమునకు మిక్కిలి కృతజ్ఞతా బద్ధమును యుండునట. ఇదియంతయు వ్యవసాయభివృద్ధికి సంబంధించినది. కాని వ్యవసాయము మాత్రముచే పంటలు పండునేకాని వాని యుత్తమోపయోగమునకు వేరు మార్గము లరయవలసియుండును. ఈ మార్గాన్వేషణము రయితులకును పాశ్చాత్య పౌరస్య వర్తకులకును వదలి ప్రభుత్వమువారి తరఫులమును మిన్నకుంచుచు వచ్చిరి. అట్లుదాసీనులయి ప్రభుత్వమువారుండుట చేత రయితులొక్క యజ్ఞానముచే వాతనికి రా దగిన ప్రతి ఫలము రాకుండుట సంభవించిన దనుటను గుర్రెరింగి కాబోలును నేటి ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయ శాఖను వర్తకశాఖను సమావేశము చేసినయెడల రైతునకు దగిన జ్ఞానము నందించవచ్చునని యుపక్రమించినారు. ఈ సూతనోపక్రమము నిశ్చయముగా మన దేశపు సభివృద్ధి తర్రితమున నొక ముఖ్యచిహ్నమయి కన్నట్టగలదనుటకు సందేహములేదు. వర్తకుడు లోకమున నెచ్చటను జొచ్చుచుండు వాడగుట చేత నాతని కన్నిభాగముల యవసరాల సవసరములును కరతలామలకముగా నుండును. ఆతడుతనజ్ఞానమును వ్యవసాయదారునకు తెలియపరచుటచే వ్యవసాయదారుడు తగిన మార్గమున కాగ్యమునకు దిగుటకు ననువగును. ఈకారణముచేత వర్తకుని వ్యవసాయదారుని నొక్కచోటజేర్చి పరస్పరము సంప్రతించుకొనునట్లు చేయ మొదలిడిన పెంట్లండు ప్రభువుగారి కార్యముచే నీరాజధాని ప్రజలకు సుస్పృహణియు లగుచున్నారనటకు సందేహంప బులేదు. యుద్ధమునకు దరువాత నీ దేశమున నేమి ఇతర దేశముల యందేమి విదేశన ర్తకమునకంటె స్వదేశపరిశ్రమోద్యోగమే ప్రముఖమయినది. ఇచ్చటను సభివృద్ధిలము కలిగినదనుటను పెంట్లండు ప్రభువుగారెరింగిన వారగుటచేతనే వై సమావేశమునకు మన పరిశ్రమాధికారి త్రైసర్దుగాని వారి సహాయోద్యోగిని పిలిపించుటే గాక ప్రతి కమిటీలో కోయంబుత్తూరు నేత పరిశ్రమాగార ప్రతినిధులాదిగా గలవానిని నియమించినారు. గవర్నరుగారు చెప్పినట్లు యుద్ధము ముగిసిన తరువాత విదేశీయులతోడి యపకర్మవస్తు వ్యాపారము మరల విశేషముగా ప్రారంభమగుననుటయు నిజమే. తదర్థమై యిట్టి సమావేశము లొనర్చి కార్యమాలోచించి యుంచుకొనవలసినదియు నవసరమే. కాని యికముందు ఇండియాదేశమున సభివృద్ధికాదగినవి పరిశ్రమలు కావున నా శాఖయొక్క హక్కులను తగినరీతి నీ సమావేశములలో సంగీకరించు నేర్పాటును ప్రభుత్వమువారు చేసేతీరవలసియుండును. పాశ్చాత్య వర్తకుల యొత్తిడిచే మ్రొందవ పరిశ్రమలు ఇదివరకే మిక్కిలి చిక్కులబడి యున్నవి. ఆ యొత్తిడి మరియొకరూపమున నీవ్యవసాయ వర్తకశాఖల సమావేశమున పొడనూపి ఇప్పటియంతటి యుదారప్రభువులు పాలనాధికారమున లేనప్పుడు క్రొత్తయనగములను దెచ్చిపెట్టిన రీతిని దూరదృష్టియుతులును రాజనీతి నిపుణులును ప్రజారంజకులు నగు నిప్పటి ప్రభుత్వమువారే యీ క్రొత్త సభను దీర్తురు గాక యని నమ్ముచున్నాము.

మేమిదివరకు నొకపర్యాయ మిచ్చిన యంకెలనుబట్టి మా చదువరులు ఈ రాజధాని యందలి న్యాయవిచారణశాఖకు రమారమి 20 లక్షలరూపాయలు ఆదాయమువచ్చినదనుట నెరుగుదురు. ప్రభుత్వమువారు న్యాయవిచారణకుని ఏర్పరచిన ప్రతిష్ఠాపవలవలన ద్రవ్యరూపముగు లాభము నింత గడింపవచ్చునా యను ప్రశ్న కొందరుకల పొడనూపినది. దాని తీర్మానము సులభసాధ్యము కాదుగాన విశే

షించి యావిషయ మిచట చచ్చింపబనిలేదు. కాక మొక్కవిషయము మాత్ర మాలోచింపదగియున్నది. ప్రభుత్వమువారి విమర్శననుసరించియే తాత్కాలికములగజ్జీమునసబుకోర్టులును సబుజడ్జికోర్టులును 1913లో నెప్పటికంటె నెక్కువయున్నను ఆ సంవత్సరము దాఖలయిన వ్యాజ్యములసంఖ్య అప్పటికి ముందుసంవత్సరముకంటె కొంచెము తక్కువగా నున్నను డిస్టిక్టు మునసబులకోర్టులలో సంవత్సరమునకుపైగా విచారణలో పడియుండు వ్యాజ్యముల సంఖ్యమాత్రము తగ్గలేదు. డిస్టిక్టు మునసబుల సంఖ్య చాలదని మ్రోకోర్టువారు చెప్పిండులకు ప్రభుత్వమువారు అది పొరబాటని యభిప్రాయ పడుచున్నారు. వ్యాజ్యములు నిలువ యుండిపోవుటయు ప్రభుత్వమువారికి లక్షలకొడిలాభము సమకూరుటయు రెండునుజేర్చి యాలోచించిన యెడల మన వ్యాజ్యకాండ్రంత ద్రవ్యనష్టమునకును దానితో నితరవిధనష్టములకును లోబడి యెంత పట్టుదలతో నొకరి నొకరు తలపట్టు పట్టుకొనుచున్నారనట స్ఫురింపకపోదు. నాగరికము ప్రబలుటచేతను వ్యాజ్యము లెక్కువగా దూరపుకోర్టుల కెక్కుటచేతను ఈ దురవస్థ సంభవించుచున్నది. దీని నాపుటకు మా మనసున కొక్కటే మార్గము కాన్పించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు పంచాయతీకోర్టులను బాగుగా సభివృద్ధిచేసి స్థానికముగా నున్న సంగతులున్నట్లు విచారణకువచ్చు మార్గ మేర్పరచవలసియున్నాడు. అప్పుడు గాని దీర్ఘవిచారణ లాగిపోవు. అప్పుడుగాని ప్రభుత్వమువారు న్యాయవిచారణ శాఖయందుగూడ ద్రవ్యమార్పించుచున్నారా యను ప్రశ్న యదృశ్యముగాదు.

సర్ లారెన్సు జకేకసుగారు కలకత్తా ఉన్నత న్యాయస్థానమునందు ప్రధాన న్యాయమూర్తి. న్యాయమూర్తి యను బిరుదము వీరికే సార్వకమగుచున్నది.

“బెంగాలు రాజధానిలో నొక నెవకసుకోర్టులో నొక ఖాసీకేసు విచారింపబడినది. నేరుగ ముద్దయి నెటిగిన ఇద్దరు సాక్షులు ఆవిచారణలో సాక్ష్య మొసగుటకు విలువబడలేదు. పిమ్మట ఈ కేసు మ్రోకోర్టు విచారణకు వెళ్లినపుడు, నెవకసు కోర్టునం దా యద్దరుసాక్షులు విచారింపబడనందున, దీనిని పరిష్కరించుట కష్టమని సర్ లారెన్సు జకేకసుగారు అభిప్రాయ మొనగిరి. అందుమీద గవర్నరు పెంట్ల స్ట్రీడరుగారు ఖాసీకేసులలో ఫిర్యాదిపక్షమున కనుకూలముగనుండగల సాక్షులను మాత్రమే కోర్టులో హాజరు పరచవలసినది గవర్నరు పెంట్ల స్ట్రీడరులది” యని చెప్పిరి. దానిపైని జకేకసుగారిటుల హితబోధచేసిరి. “అటులయినయెడల, ఆయభ్యాసము నెంతటిపురుగు స్ట్రీడరు పరిత్యజించిక ఆంతయంది”ది. గవర్నరు పెంట్ల స్ట్రీడర్లు క్రిమినలు కేసులను జరిగించుటలో ముఖ్యపదతిని ఎఱుగరు. వారు తమనిధులను గూడ నెఱుగరు. గవర్నరు పెంట్ల స్ట్రీడరు పోలీసువారి ఏజంటు కాదు. ఆతడు గవర్నరు పెంట్లవారి ప్రతినిధి. తనపూచీనిగ్రహించి యతడునిష్కపటుమగును, రివ్యయముగను పనిచేయవలెను. ముద్దయి నెటిగిన డవునా, కాదా యను విషయమును నిష్కయించుట కోర్టువారి పని. తమతీర్పు ఎవరెరికె కెంతవర కంగీకారముగనుండునో యని కోర్టువారు వినిపేషము లెంచబలితరు. ఈయభిప్రాయములను నిరూపించుట కారధారములను సేచించవలసిన పనిలేదు. సామాన్యపు తెలివితో విషయములను పరికించునెడ నిది విశదములు కాగలవు. మఱియు, మనము మనస్సాక్షి ననుసరించి విశ్రాంతింప నుంకించునెడ, మనమనము నీ నీతులనె బోధించును. గవర్నరు పెంట్ల స్ట్రీడర్లు, ముద్దయికి, శిక్షనిధింపించుట మన మేమి చేయుదమని యాలోచించుటకు చూరుగ వ్యాము నెరపబడుట కేమి చేయుదమని పూనికతో వాలోచించవలయును.”

అని జకేకసుగారిసంగిన సదుపదేశ మొంత శ్లాఘ్యమో, జకేకసుగారుంత విశాలహృదయులును న్యాయైక్ పక్షపాతులునై యున్నారో చదువరులే గ్రహింపగలరని తలంచెదము.

విరోధా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ప్రార్థన-బెల్జియములు.

జర్మనీవారు కలేనుబుట్టుకొంటిమని చెప్పుట.
లాహోరు డిశంబరు 14:— సివిల్ అండు మిలిటరీ గెజెట్టునఁ జేరిన తొలిసారి నన్నట్టిదనమున జర్మనీవారు కలేను బట్టుకొనినవారై బెర్లిన్ నగరమునండి వెలియవచ్చెను. ఇట్టివార్తచుట్టు కిది 15 వ సారి. ఇందుచేజనులు నవ్వుచున్నారు. అని మాన్సింగు పోస్తుప్రకాయండు ప్రచురింపబడిన యొక బాబునందుండెను. ఈబాబు బుడాపెట్టుకొండి వ్రాయబడెను.

మేజరు డ్రమ్మండు మృతిమొందిరి.

బొంబాయి డిశంబరు 14:— ఘోర్గాలలోని మేజరు ఇ. జి. డ్రమ్మండుగారు, రణమున ప్రాన్సులో నవంబరు 14 తేదీన చనిపోయినని విదేశీయపురపాలనందు వచ్చిన ప్రకటనలన ప్రవృత్తుచున్నారు. వై. డెకోహం, ప్రభువుగారి కంగరక్షకులగు నున్నపుడు మీర కప్పానుగనుండి. మీరికి గానకాశల్యముండినందున తరుచు విసాదనాటక ప్రదర్శనముల నొకపాత్రగా గాన నడవడిచారు. ఇతరులయెడ మర్యాదను సానుయమున గనబరచెడివారు. మీ సెరిగినవారందరు మీని గౌరవించెడివారు.

బాస్సాను పట్టుకొనుట

లండను డిశంబరు 18:— జర్మనుల దౌర్జన్యముయొక్క దౌర్భాగ్య మింతస్పష్టముగ నిదివరకన్న యెక్కువ విధముకాలేదు. అంగ్ల సేనా విజయము ఆరంభప్రపంచమునందలి వారిమానసములను బాగుగ నాటుకొనగలదు. సంపూర్ణ విజయము చేకూరుట చే దీని ఫలిత మపారముగ నుండునని బాస్సాను పట్టుకొనుటనుగూర్చి వ్రాయుచు పారిసు నందలి జర్మను నుడువించుచుండెను.

అంగ్లాధి నివేశములు.

వైస్రము లవారముగ వచ్చుచుండుట.

లండను డిశంబరు 18:— కెనడాదేశరక్షణమునందును బహిర్యేక సంరక్షణమునందును నియుక్తులైనట్లు 8 వేలమంది

సర్వీయా విజయములే నేటి వార్తలలో ముఖ్యతములు. మరల సర్వీయావారు తమ రాష్ట్రపు నుత్తరపు సరిహద్దువరకును వచ్చి పాబాట్సు, లోస్సిట్జ్ లను స్థానముల స్వాధీనముచేసికొనినారు. బెల్జియమిదికి పోవుచున్నారు. జర్మనీతోపోరున రుష్యావ్రావాసాంతములలో విజయమందుచున్నది ఇతర ప్రాంతములలో గట్టిపోరాట మగుచున్నదని యూహించవలసియున్నది. తుర్క్మీయందలి ఆర్మీని యూ తూర్పు పొలిమీరవరసను కడదూరము రుష్యావారు ప్రవేశించియున్నారు. నాటికి వెనుకన తలపడేతమగు పరిమియాకలదు. తుర్క్మీవారి యుద్ధనాన నొక్కటిని ఇంగ్లీషు సముద్రాంతగ్రామి డాల్డె నల్సులోనికి మహాసాహసమున జొచ్చి ముంచినచ్చి నట్లు వినుచున్నాము. ఇటాలియా రాజ్యాంగసభలో మొన్నటి బ్రెజిటుకాకసలు విషయమునకు తుర్క్మీవారిపై ఆగ్రహము లేగినట్లు నూచనలున్నవి. తుర్క్మీవారు హబ్స్బర్గ్ వారుకాన స్ట్రాంటికోపిలుకునువారై లక్షగింపబడి చెదిరినవని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిన దానికి ఇటలీవారు వెంటనేమాకు తగిన సమాధానమిచ్చునని యని మరల నొక్కొకటిగినారు. మధ్యరంగమున విక్రమించుచున్నట్లు మొట్టమొత్తము ప్రవేశమునాకముగ వివరములు చున్నది. ఇప్పటికి జర్మనీవారిచేతనుండు ప్రాన్సుభూభాగము ప్రాన్సుదేశములో నూరింటి మూడుముప్పాతిక వంతుగ చున్నదట. మన ముద్రాను వైస్రనొక తూర్పు ఆఫ్రికానుండి ప్రజలుల నెక్కించుకొని బొంబాయి వచ్చి చేరియున్నదట.

పాక్తిక ప్రకటించుచుండగా సర్వీయావారు బెల్జియను స్వాధీనముచేసికొనినట్లు తెలియవచ్చినది.

వైస్రముగాక వైస్ర విద్యాభ్యాస మొనరించువారి సంఖ్యయు నవీరకాలములోనే 50 వేల వరకును పెచ్చించుట నులభ సాధ్యము వెంటనే వైస్రములను జేర్చుటకు. యుద్ధము కొరకు సిద్ధము చేయబడిన కనడావైస్ర లప్పటి కంటెల నుండు. బెర్మిడాల్ వేళరక్షణమునందుబడినవారినిగూడ జేర్చిన యుద్ధరంగమున కంపబడినవారు 88 వేలమంది యగుదురు. కెనడాదేశ బహిర్యేక రక్షకవైస్రము 8 వేలు మరల నిప్పుకు సిద్ధముచేయబడుచున్న వైస్రము 50 వేలు. మరల రెండవ రెగ వైస్రము యుద్ధరంగమున కేగిన వెంటనే 17 వేల మందిని మరల వైస్రమునందు చేర్చబడును. వారితోగలసి మొత్తము వైస్రము 108 వేలమంది యగుదురు. పిమ్మట మరల వైస్రములను యుద్ధరంగమునకిది కొత్తవారిని మరల వైస్రమున చేర్చుకొనబడును. పశ్చిమపరగ్ దాలలో సమర్థులగు వాక్విలును నున్నసిద్ధిలక్ష్య నిపుణులును చాలమందిగలరు. వారిని గూడ వైస్రమున చేర్చుటకు ప్రయత్నింపబడును. వైస్రపరి కరములను ఆహారపదార్థములను సమకూర్చుటయందు గూడ కెనడాభ్యుత్థమువారు సామ్రాజ్యభ్యుత్థమువారితో కలిసి పనిచేయుచున్నట్లు కెనడా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. వాస్తాసంఘమువారు నడుపుచున్నారు.

పోస్టు ప్రకటనము.

లండను డిశంబరు 14:— ఈమధ్యాహ్నము పారిసులో నధికారులెట్లు ప్రకటించిరి. సమద్రము మొదలు బయటి వరకును విశేష మేమియులేదు. ఎయున ప్రాంతమున పోషిరుట వామధ్యమున శత్రువులు మాకందకములపై తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చిరి. మేమందులకు ద్రుతిగ ఫిరంగులను కాల్చి వారి కందకముల నల్లకల్లోలము కావించితిమి. ఇరువారులందును పదాతుల యుద్ధమేమియును జరుగలేదు. వియల్నుబహిర్యేకము నందు శత్రువుల ముఖ్యస్థానములను మన ఫిరంగులు నాశము చేసినవి. బోయసు డి. ల్యూరొప్రాంతమున ఆర్గోనులో మందుగనులములకముగ మేము కొంతమందనకు పోగలిగితిమి. మ్యూజు కొండలమీద శత్రువులు మమ్ము దలపడలేదు. వారి ఫిరంగులు మాత్ర మెడతెగడండ తీవ్రముగ కాల్పు బడినవి. వారచటి ఫిరంగుల నుత్తరముగా తీసి కొనిపోయినట్లు తోచుచున్నది. బోయవరులో మన వైస్రములు మాంటుమేరీపుడు ప్రాంతమున 500 మీటరుల పొడుగునను యొక కందకపు వరుస నాక్రమించుకొనిరి. శత్రువులు 2 సాయలు కలపడరాక తరిమివేసిరి. అల్బానులో వైయసుబాకున కుత్తరముననున్న 425 గుట్టవరకును ఎగ్గింజ నాకు తూర్పున 1500 మీటరుల దూరమునందున్న ఆస్పాల్లి రిస్సింగా డెనుమంతెనల వరకును మేము ముందునకు పోగలిగితిమి.

లండను డిశంబరు 14:— ఇటలీమీదను ఆస్ట్రీయ రైయి అన్వేషమొదలు జర్మనులు దాడిచెడిది గారి కిదిమేమేను బడినని నిన్న రాత్రి పారిసులో ప్రకటించబడినది.

పార్సిగు నగరము డిశంబరు 14:— పరాసుఅధికారులెట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— బెల్జియములో మేము శత్రువులను ముట్టడించి ఇటలీను కాలువపొడుగునను హోలోబ్రెక్కు పశ్చిమమునను ముందుకుపోతిమి. జర్మనులు మమ్మును తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. కాని వెనుకకు వెట్టివేయబడిరి. చాలదూరము నుండి ఆదివారము జర్మనులు కామర్స్ పట్టణములోని రైలువే స్టేషనును ఫిరంగులు వెట్టికొట్టిరి. కానినడు మేమియు కలుగలేదు. వెట్టికు వాయవ్యభాగమునందు ఆల్సేసు పరగ్దాలలో శత్రువులు మా వెబిక్ యుద్ధముచేయుట కారంభించిరి. కాని వెనుకకు వెట్టివేయబడిరి. తక్కినవోట్ల రైలువలెననలేదు.

ప్రార్థన దేశమునందు జర్మనుల స్వాధీనముననున్న ప్రదేశము.

లండను డిశంబరు 14:— ప్రార్థనలో నింకను జర్మనుల స్వాధీనమందు 20100 చీకటిమీటరుల ప్రదేశ మున్నది. ప్రార్థన దేశపు విస్తీర్ణమునం దీభాగము 10. కి 3కి వంతుగ నుండును.

రుష్యా

రష్యనుల సంగ్రామము

లండను డిశంబరు 14:— వెట్రోగ్రేడునం నధికారులెట్లు ప్రకటించిరి:— అల్బానుములలోను గూడ యుద్ధము కొనసాగుచున్నది. మేము విశేష మేమియును కనబడుటలేదు. మ్యూజు ప్రాంతం దిశలో పోవుచున్న జర్మనులను

మేము తరిమివేయుచున్నాము. దుకలా కనుమలజిల్లాలో కాల్వేయనుల యాత్తరపు కొండచీకెలనుండి ఆస్ట్రీయములు దిగుచున్నారు. 11-వ తేదీన పియర్సు, ఎస్మిరు, డవుటకు రంగములయందు యుద్ధముజరిగినది.

తురుష్కు లన్ని ప్రదేశములందును నోడింపబడి తరును బడుచున్నారు. వారు విశేషవత్తుముతో యూఫ్రటీసున దాటి పారిపోవుచున్నారు. అస్సీరి, బాశ్వకాల ప్రాంతమునందు గూడ యుద్ధముజరుగుచున్నది.

రష్యనుల విజయములు.

లండను డిశంబరు 14:— వెట్రోగ్రేడులో నధికారులెట్లు ప్రకటించిరి. మ్యూజు ప్రాంతమునందంతటను గూడ మేము జయప్రథముగ శత్రువులను దలపడితిమి. ప్రజెస్సి నై నోలలో శత్రువుల స్థానములను మేము క్రమించుకొంటిమి. వారిని సరిహద్దులవరకును తరిమివేసితిమి. మన ఆర్మీకదళము శత్రువులతో చాలవత్తుము కలిగించినది. లోవైజు అల్బానో యుద్ధరంగమున జర్మను లతితీవ్రముగ పోరుచున్నారనివారు వైస్రమునధికముగ గోల్పోవుచున్నారు. బజారాకు తరమున కొత్తపానములను మేము పట్టుకొంటిమి. క్రాకోకు దక్షిణభాగమునను కాల్వేయనులలోను యుద్ధములు యథాప్రకారముగనే జరుగుచున్నవి.

బల్గేరియా-గ్రీసు.

గ్రీసుబల్గేరియా సరిహద్దు

లండను డిశంబరు 14:— సరిహద్దు సంగంధములగువివాదములను పరిష్కరించుటకు గ్రీకులును బల్గేరియనులు కలసి యొకసంఘముగ వేర్పడినవని గ్రీకులుచేసిన మాచనకు బల్గేరియను లంగీకరించిరి.

మాంటిస్సిగో.

మాంటిస్సిగ్రనులు విష్వక్రేడును పట్టుకొనుట.

లండను డిశంబరు 14:— మాంటిస్సిగ్రనులు విష్వక్రేడు నాక్రమించుకొనిరి. చాలవత్తుము వారిస్వాధీన మైనవి వెట్టుమంది ఖములను వారు పట్టుకొనిరి.

పశ్చిమకా

ప్రార్థన అధినివేశములలో రాజభక్తి.

లండను డిశంబరు 14:— పరాసు అధినివేశముల నంత్రిగారు సంభాషణమున నిట్లునుడిసిరి. పరాసు పశ్చిమాఫ్రికా దేశములయందు రాజభక్తిభావప్రాతమగమన్నది. మావైస్రములోనేరి పోరుటకు చాలమంది సిద్ధపడి రమ్ముచున్నారు. 40 లక్షల ప్రాంతులు వారు పోగుచేసి పంపిరి.

కెనడా.

కెనడా పరిశ్రమలు.

లండను. డిశంబరు 14:— ఆర్థిక మంత్రి మాంట్రీయ లులో నిట్లు నుడిసిరి. పరిశ్రమలు వృద్ధియగుచున్నవి. ముండి మారకము ప్రారంభింపబడుచున్నది. సామ్యు సులభముగా లభించుచున్నది. మన నాకాదేశ సామ్యమునలననే మనకి సౌకర్యములన్నియును చేకూరుచున్నవి. యుద్ధారంభమునందు కన్న నిప్పుకు బాంకుల నితియుకూలముగనున్నది. వస్తువిశ్వాసమే మన ముఖ్యదర్శముగా నుండవలెను.

ఇటలీ.

ఇటలీవారు సక్రోఫులగుట

రోము డిశంబరు 14:— విదేశీ వ్యవహార మంత్రిగారు పార్మ మెంటు సభయందు నిట్లుచెప్పిరి. హోడెడాలో జరిగిన కార్యమును గురించి ఇకముందెన్నడునెట్టి కార్యములు జరుగకుండ బుద్ధి వచ్చునట్లులే చేయునంతటి ప్రతిఫలము కొందకలేనని ఇటలీవారు గొరుచున్నారు. కాకస్తాంటి నోపిలునకును హోడెడాకును రాకపోకలు జరుగుటలేదని టర్క్ దొరతనము వారు బదులు చెప్పిరి. తక్షణమే వత్తువు పూర్తిజేయ గోరుమ మంత్రిగారు తలపెట్టినది.

ఇటలీవారు తమ గౌరవమును, దర్బారు గాపాడుకొనవలెనని కొంతమంది ప్రజాప్రతినిధులు చెప్పిరి.

ఇటలీదేశపు యుద్ధనాకలు.

లండను డిశంబరు 14:— 4 వ డెడెనాలో ఫిబరరి నెలలో నిష్పాదించిన 5-వ కాకస్తాంటి దోహదముల పూర్తియగునని యిటలీదేశపు నాకాదళమంత్రిగారు ప్రకటించిరి.

ఆస్తియాచస్తియా.

ఆస్తియావానిని దరుముట

నిమ- డిసెంబరు 14:- ఈ నెల 11-వ తేదీన గూడ గర్వియావారాస్తియావారి దరిమిరి. ఆస్తియావారు తమ సైనికుల బారిపోతుండే జేయ బ్రయత్నించుకొని నిష్ఫలములయ్యెను. ఇప్పుడు గర్వియావారు జెల్ క్రేడు మూడెనో వాట్టియదకును బోవుచున్నారు. 11 తేదీన 2220 మంది ఆస్తియావారును, 20 ఫిరంగులును, మందుగుండుసామానులును పట్టుకొనబడెను.

గర్వియనుల పురోగమనము

లండను డిసెంబరు 14:- గర్వియనులు ముంగనకు సాగి బోవుచు పాబటులో స్క్విట్టలను సమీపించు చున్నారు. 28 వేలమంది ఖైదీలను 70 ఫిరంగులను 44 క్రిమిగాములను ఫిరంగులను గర్వియనులు పట్టుకొనిరి.

గర్వియనులుతిరిగి బర్మేకునువట్టుకొనుట.

లండను డిసెంబరు 15:- ఆస్తియానులకు గర్వియా వారికిని తీవ్రమగుబోరాటము జరిగినవెనుక ఆస్తియానులను నెట్టి వేసి గర్వియానులైనట్లు తిరిగి బర్మేకునుపట్టుకొనుట పట్టుకొనిరి.

జర్మనీ

జర్మనీవారు లోజ్జీని స్వాధీనపరచుకొనుట.

లాహోరు డిసెంబరు 14:- లండను డిసెంబరు 11 తేదీ గల తంతి యొక్కటి సివిల్ అండు మిలిటరీ గెజెట్టునకువచ్చెను. అండ్లెన్సు ది-జర్మనీవారు లోజ్జీ నాక్రమించుకొనిరి గద. దీని ప్రాముఖ్యము నంత నెక్కుడుగ పరిగణింపగూడదని పత్రికలు హెచ్చరించుటచే దెల్లిన సగరవాను లంత సంతోషమును గనబరచుటలేదు. జర్మనులు స్థానముల తమ సైనికుల సంచుటకు రుష్యావారికి వ్యతిరేకమైయు, వీనినిగూడ స్వాధీన పరచుకొనువరకు వేదియు నిర్ధారణ గాదనియు పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. అని కోనెక్ హానాలోని సెంట్రల్ న్యూసు పత్రికా విలేజుకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

కెయిజరుగారి శరీరస్థితి.

లండను డిసెంబరు 13 :- కెయిజరుగారి వైద్యునితో దెల్లినలోని ఆమెరికా విలేజు ముచ్చటించెను. జర్మను చక్రవర్తిగారి ఆరోగ్యమును గూర్చి వాడుకలోనున్న ఆంధోళన వాస్తవ కేమియు నాధారములేదు. జర్మను చక్రవర్తిగారికి జ్వరముతో కూడిన రొమ్ముకడిసము పట్టినది. జ్వరముపోయినది. ఆయన కిప్పుడు క్రమక్రమముగ నారోగ్యస్థితికలుగుచున్నది ఆయన మఖ్యులగు వారికి దర్శన మొసంగుచున్నారు. కాని మరొక వారము పదిరోజుల కరకును బయటికి రాజాలరు.

జర్మను సైనికోద్యోగ సంఘ నాయకుడు.

లండను. డిసెంబరు 14:- జనరలు వాను ఫాల్క్సు హెయనుగారు సైనికోద్యోగ సంఘ నాయకుడుగా తాత్కాలికముగ నియమింపబడెనను వాస్తవ ప్రభువరుచును గురు వారమునాడు జర్మనువాస్తా పత్రికలు ప్రకటించినవి. ఆయన తన యుద్ధమంత్రి పనినిగూడ చూచుచుండును. జనరలువాను మూలముగూరు హెంబర్గలో చికిత్సనొందుట. పూర్తియైనది. దెల్లినకు వచ్చెనుగాని యుద్ధరంగమునకు బోగిరిగినంత శక్తి యింకను కలుగలేదు. ఆయనకు సంప్రదానోద్యమ కలుగగనే మరొక ప్రోత్త యుద్ధోగమునకు కియ్యబడును అని ఆధికారులు ప్రకటించిరి.

తురుష్క స్థానము

టర్క్-వారి సిరియను సైన్యము.

సైనికులు విరోధుల గలియుట.

లాహోరు డిసెంబరు 14:- డిసెంబరు 12 తేదీన లండనులోని సివిల్ అండు మిలిటరీ గెజెట్టు పత్రికకు వచ్చిన తంతియం దిట్లెన్సు ది-టర్క్-వారి సిరియను సైన్యమునందు చాలమంది వెడలిపోవుచున్నారు. ఒక సమయమున 2400 మందిని సైన్యమునందు 900 మంది వెడలిపోయిరి. అని కెయికోలోని డెయిలీ మెయిలుపత్రికా విలేజుకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

బాన్దామలోని యైరోపీయనులు సురక్షితముగా నుండుట

థిల్లి డిసెంబరు 14:- 1914 సం॥ రము డిసెంబరు నెల మొదటి తేదీన బాన్దాకునందు శాంతిగ నందెనని దెలియుచున్నది. ఐరోపీయను లంగరును సురక్షితముగ నున్నారు. అని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

నావికాచర్యము.

బ్రిటీషు టార్పెడోయొక్క యభ్యుత కాగ్యము.

లండను. డిసెంబరు 14:- వార్తా ప్రకటనాఫీసు వారిట్లు ప్రకటించిరి. టెం కమాండరు హెల్ బ్రూవగారి యాజమాన్యముననున్న టెం నెంబరు 1 యంతర్గామి డార్టెనెల్ సుజలసంధిని బ్రవేశించి కచ్చితముగ జల ప్రవాహములను లక్ష్యము నేనుక మందుగనుల కరుగుల వైదింటి క్రింద మునిగి యాగనులను సంరక్షింపుచుండిన మెన్సూడియా అను టిక్కినారి యుద్ధపుటోడవై టార్పెడోలను వదలెను.

ది. అంతర్గామి వై టార్పెడో పడవలనుండి ఫిరంగులు బారుజేయబడినను అంతర్గామి భద్రముగ మరలివచ్చెను. ఒక సమయమున తొమ్మిది గంటల కరకు మునిగి యేయందెను. కడపట గనబడినపుడు మెన్సూడియా యొక్క వెనుక భాగము మునుగుచుండెను.

ఎవ్వరుపాపాగారు కాక్ససుకు వెళ్లుట.

లండను డిసెంబరు 14:- కాక్ససులోనున్న టర్క్-వైద్యులులకు సేవాధిపతిగానుండుటకు ఎవ్వరుపాపాగారుచట కేగిరి.

బెల్గాచ్చిస్తానము

రైలుబండి పట్టాలనుండి తొలగి పోవుట.

గొప్ప ప్రమాదము

క్యీటా డిసెంబరు 14:- డిల్లీప్రెస్ ట్రాఫిక్ నూపరింపెండెంటుగారు క్యీటానుండి ఇటుల తులివాస్తానంపిరి. సింధు పిషను మిక్సెడురైలుబండి వచ్చుచుండుగ నీయదయము గం 8-10) నిమిషములకు సారిబాబుకాచులకునడుమ 114-115 మైళ్లకునడుమ) గట్టుకూలికారణమున ఇంజనుబండియును 3 సరకులబండ్లును పట్టాలమీదకుండి తొలగిపోయినవి. జే.కుక్కు అను డ్రైవరును సీటీమహమ్మదను ఫైరుమానును చనిపోయిరి. సుఖిదాలుకొడుకుగు చాగతరానును మరియొక ఫైర్మనుకు బలమయిన గాయములు తగిలినవి. రహదారి యుద్ధోగియగు మెయిలుసార్వరుకు మెంకముమీద కొంచెము దెబ్బతగిలినది. భాగతరాముగూడ వైద్యశాలలో చనిపోయెను. దారి మాయబడిపోయినది. తహాలను ప్రయాణికులను నొకబండిలోనుండి మరియొకబండిలోనికి మార్చుచున్నాము. 10 రోజులవరకును బండ్లు సరాసరినడుచుటకు పీజుండదని తోచుచున్నది.

పడెను

పడెనులోని యుద్ధనిధి.

బొంబయి డిసెంబరు 14:- సార్వభౌమిక యుద్ధ నిధికి పడెనులో నొకశాఖ నెలకొల్పబడినది. దీనికింత వరకు 20 వేలు వచ్చినవి. లాహెజు సుల్తాను. సర్ ఆలిబెను ఆహమదు కే. సి. వి. ఇకారు 6 వేల రూపాయలు చందానిచ్చిరి.

దెల్లు దొరసానిగారినిధి.

దెల్లు దొరసానిగారివలన నెలకొల్పబడిన నిధికి కూడ కొంత సొమ్ము కనులయినది. కొందరు వస్త్రములను కూడ యిచ్చిరి. ఇవియున్నియు హిందూదేశమునకు పంపబడినవి.

దక్షిణహిందూస్తానము.

హైదరాబాద్ దేశమునకు వైద్యశాఖోద్యోగ

మొ సంగుట.

దెంగళూరు డిసెంబరు 13:- దాక్టరు దేవరాయచర్లము వెంకటగిరి (యల్. ఆర్. సి. పి. యల్. ఆర్. సి. యన్ వై రా కిరుదములుగలవారు) గారు వినున్నాలో చాలకాలముభ్యసించినవిచ్చిరి. సుప్రసిద్ధ శస్త్రచైద్యులగు ప్రొఫెసరు హోఫ్మన్ ఫస్ట్ సివిలగారి వైద్యశాలలో నొకభాగమున కీయన యధికారిగా నుండియుండిరి. ఈయనకు వైద్యశాఖలో దెల్లు నెంట్లు అధికారముతో కూడినయుద్ధోగము ఇండియా ప్రభుత్వోద్యోగ లాసంగుటవలన బంధుమిత్రబృందములచే విద్యోలుపబడి పనిలో ప్రవేశించుటకేగిరి. ఆద్యైకటును స్థానిక శాసన నిర్మాణశాఖలో వెనుక సభ్యులుగా నున్నవారునగు డి. వెంకట్రామయ్య బి. ఏ. గారికియన సోదరులు.

తిరువాన్కూరు శాసన నిర్మాణసభ

తిరువనంతపురము డిసెంబరు 14:- శేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటల కీసభ సమావేశమైనది. దివానుగా రిభ్యక్షుత వహించిరి. జే. ఏ. రిచర్డునుగారు తప్పకత్తిన అధికారానికి కార సభ్యులందరును వచ్చిరి. సాగుబడి ఏర్పాటునవరణిచట్టమునుగూర్చియు వారసత్వపు సర్టిఫికేటుల శాసనమునుగూర్చియు ప్రత్యేకసంఘమువారు పంపినరిపోవులనుగూర్చి చర్చించి కడపటిసారి చదువబడుట కంగీకరించిరి. 12-45 నిమిషములకు సభముగింపబడినది.

కోట.

కోట ఖానీ కేసు

మద్దయికి శిక్ష ఖాయమగుట.

కోట డిసెంబరు 14:- కోట ఖానీ కేసునందు కేసరి సింగునకును, లాహోరికిని విధించిన ద్వీపాంతరవాస శిక్షను సుప్రీముకోర్టు వారు ఖాయపరచిరి. హీరలాలనకు విధింపబడిన కఠినశిక్ష 3 రేయెండ్లు గాక 7 ఏండ్లకు హెచ్చించిరి. పారిపోయిన జొరవార్ అను నతని పట్టుకొనినవానికి రు 500 బహుమాన మిత్తుమని ప్రకటించబడెను.

బొంబాయి

మక్కా యాత్రలు.

బొంబయి డిసెంబరు 14:- మక్కాకు వెళ్లుయాత్ర రోజులు ముగిసినవి. కడచినరెండు మూడు వారములలోను హిందూదేశమునకు తిరిగినప్పు యాత్రికులతో బొంబయిపరివ్యయ కంపెనీవారి 'టోవా' మున్నగు స్టీమరులు జిడ్డానుండి బయలుదేరినవి. హోడ్డాజులో నీశపుదేశపు యాత్రికులుచాల నిబ్బంధము పడుచున్నట్లు ఈజిప్టుదేశపు పత్రికలవలన తెలియుచున్నది. ఇక్కడ ధరలు అపరిమితముగ వృద్ధిచుచున్నవట. హోచరామియను ఆరబుయాత్రికుడు యిప్పుడే హోడ్డాజు నుండి వచ్చెను టర్క్కిని, ఇంగ్లండు ప్రాన్సు రుష్యాలును యుద్ధము పొసగినదనియు, తురస్కూలు దేశసరక్షణము చేయవలసినదనియు, తరువ్క ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువు ప్రకారము, మక్కా-పురాధిపతి ప్రకటించెనని యితడు తెలియజేయుచున్నాడు.

అలహాబాదు.

రాజద్రోహపు కాగితములు

దొరతనమువారు స్వాధీనము చేసికొనుట.

అలహాబాదు డిసెంబరు 14:- ఈ క్రింది విషయము సంయుక్త రాష్ట్రముల గెజెట్టులో ప్రకటింపబడినది:- హిందూదేశములోని ఆంగ్ల పరిపాలనయొక్క, జమాఖర్చు అనుపేరుతో ఆంగ్లేయభాషయందు ఆమెరికాలోని సాన్ ప్రాన్సిసుకో నగరమందు ప్రకటింపబడిన ఒకపత్రిని, సంయుక్త రాష్ట్రముల తెవ్ టెనెంటు గవర్నరుగారు చూచిరి. న్యాయశాస్త్రాచుకుణ్యముగ హిందూదేశమునం దేవ్వరుపబడిన ప్రభుత్వమునందు అనూయము, నిరసనమును కలుగజేయుధోరణి యీ పత్రికలందు కలదని అభిప్రాయపడిరి. కాన 1910వ సంవత్సరపు ముద్రా శాసనము 12 వ సెక్షను ననుసరించిన దీక్షణలు ఎచ్చట కనుపడినను దొరతనమువారు స్వాధీనము చేసికొనినట్లు భావించనలెనని నిర్ధారణచేసిరి.

లాహోరు

పెర్షియాసింధుశాఖలో గాయము లొందినవారు.

లాహోరు డిసెంబరు 14:- నిన్నటి యుద్ధమున బ్రసానుండి గాయములొందిన హెండవులను ఐరోపీయనులను 22 రిని డిసిగిని మొక్కరైలువచ్చెను. వీరు అంబులెన్సు కోరులో నార్తుభాగపు కమాండంటుగారి యాజమాన్యమున నుండిరి. వీరికి చాలమంది హెండవులు వైదనునందు స్వాగత మిచ్చిరి.

పంజాబు టెం గవర్నరుగారి ప్రసంగము.

లాహోరు డిసెంబరు 14:- శనివారమునాడు గుజ్రాన్వా లాలో జరిగిన దర్బారునందు టెం గవర్నరుగారు శత్రువులచే బుట్టింపబడు వాస్తవము ప్రజలు నిర్దుష్టములని హెచ్చరించిరి. ఇటీవలి చక్ర్యలగుర్చి ప్రసంగించుచు వారిట్లు చెప్పిరి. నిర్దుష్టము వారు మెట్లమీదను నీటిమీదనుగూడ డ్రైవ్ పోయిందేగాక అశేలియా దక్షిణాఫ్రికా, దక్షిణ ఆమెరికాయందును దొక్కసారే శత్రువులవైరుధ్యముతో వారిసంతకములను వాగ్గటలన నిదేశమునందు కలవరము కలుగజేయ ప్రయత్నించుచు బుద్ధి తెచ్చుకొనవలసి యున్నది.

ఇచట జరుగు చర్యల వలన వేరువేరు వస్తువుల విషయములు కన్పములను స్థితిగతులను నిరోధములనుగూర్చి యొండొరులకుల జ్ఞానము నభివృద్ధి కలుగ గలదని తలచుచున్నాను. మీరు వారు చేసిన కార్యములన్నీటిని క్లాఫింపవలెనని గాని మీరు వారి లోపములను సైరించి సానుభూతిని చూపింపవలెనని గాని వారు మిమ్ముకోరుటలేదు విమర్శనమును చర్యను మాత్రమే వారు కోరెదనని వాట నమృతము గలను గాన మి కొసంగ బడిన కార్య వివరణ పట్టికల ననుసరించి రాజధానిలోని వేరు వేరు వస్తువుల పంటలను వ్యాపారములనుగూర్చిన యభివృద్ధి మెక్కువగలవారు వేరు వేరు సంఘములుగగూడి వేరువేరుస్థలలో చర్చించుటవలన నీలాభము చేకూరగలదని నేను తలచుచున్నాను. అట్టి స్థల లో నుపన్యాసములు వ్రాసికొనవచ్చి చదువుటకుగాని, అట్టి స్థలచర్యల పత్రికలలో ప్రకటించుటకుగాని యుద్దేశింపబడితేదుగాని ఏనాటిచర్యలా నాటిసాయంకాలము తక్కింబంధులగు సభ్యులకు మాత్రము కరపత్రములమూలమున తెలియపరచబడును. చర్చింపబడవలసిన వేరువేరు విషయములను గూర్చి వ్యవసాయశాఖ వారికోచిన మేరకు వారివివరము కరపత్రములను మీకు పంచి పెట్టి యున్నారగాన నేనిపుడు వానిని గూర్చి చర్చింపవలంపను. క్రమక్రమముగ పరిచయము కలిగించుకొనుచున్న శాఖ వారికి సహజమగురితిని వేరువేరుపంటలను గూర్చిన యభివృద్ధి వేరువేరు తరగతులుగా జరిగియున్నదని వారిందునూదించి యున్నారు. కానకొంత యభివృద్ధిని గాంచిన కొన్నివస్తువుల విషయమునందింకను చేరువడడిగిన అభివృద్ధిని గూర్చినచర్య, రయతులు మంచి సరకులను ఏకరించి పెల్ల వారును పండించుటను గ్రహించుట కాధారముగ నుండగలదని నేను నమ్ముచున్నాను. తక్కిన వానిని నినిగూర్చి ఎరువులు, పరికములు ఉత్తరదేశమునందు వాణిజ్య సౌకర్యములు మున్నగువిషయములు మీకును రైతులకును గూడనవకూలముగనుండునట్లు చర్చింపబడదగును. ఇకముందు పనిచేయ దలంచిన వారికేళములు మున్నగువానిని గూర్చిన చర్య ముచితగతి నట్టి పథలారంభించుట కనుకూలముగ నుండెడిగును అన్నివ్యాపారములలోను క్రమపథతీ ప్రధానవిషయముగ నున్నది పరస్పర లాభములు మెక్కులొండొంటితో చిత్కొనియున్నవి కాన. నేనుదరాసు బాంకియు రయల్వే సంఘములను సహకార సంఘములుగూడ ప్రతినీధులసీసభ కవుటకు కోరబడిరి వ్యవసాయ పక్షామికాభివృద్ధికర విషయములలో స్వయముగ శ్రద్ధవహించిన మరొకొందరినిగూడ నీసహకారుల నొనరించితిని. వారును మీరును కలసి చర్చించుటవలన నూతనవిషయములు వారునుడవుటకును గ్రహించుటకును గూడ నవకాశముగలుగును. దానందేనివారు వారి ననుసరించి వారి వారి గ్రామములలోను స్వంత భూములలోను వారికి పంటకుడి గలప్రదేశములలోను ఇతర చోట్లనుగ్రామసాయాభివృద్ధికరములగు కార్యములనుచేయగలరు. సభలలో సభ్యులసంఖ్య పెచ్చింపకుండుటకును కాలయాపక కరములగు ననుసర ప్రసంగములు తెడవీయకుండుటకును మిక్కిలి పెద్దదియును. వేరు వేరు పద్ధతులతో గూడి నదియు నగు మన రాజధానిలో కొద్దిసేబయీ ప్రతినిధులను మాత్రమే యాహ్వానింపబడిరి.

చింతలూరి సాంబశివరావు.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

SERVIANS MARCHING ON BELGRADE.

HIGH FEELING IN THE ITALIAN CHAMBER.

A BRITISH SUBMARINE SINKS TURKISH BATTLESHIP.

(REUTERS AGENCY.)

It is now Serbia's turn to be gaining victories. She has captured Shabatza and Losnitza both on the northern border of her own territory. She is triumphantly marching upon Belgrade. Russia is successful against the Germans in the Mlava region. In other places the fighting proceeds as usual. Russia's thrust into Armenia has gone deep already. In reaching Bashkala she has proceeded well into the heart of eastern Armenian border territory. Neutral Persia lies on the other side. A Turkish battleship is reported to have been very daringly sunk by an English submarine which entered Dardanelles and torpedoed the enemy. At the central theatre the fight is proceeding evidently with advantage to the allies who are making hundreds of metres of progress. The French territory which is still in German hands is estimated at 3.75 per cent. of France. Our Hospital Ship Madras has returned to Bombay with the wounded from Mombasa in East Africa. As we go to press we hear Serbia has taken Belgrade.

GREAT BRITAIN.

Feat By a British Torpedo. In the Minefield in the Dardanelles.

LONDON, December 14.
The Press Bureau announces that yesterday submarine B 11 under Lieut. Commander Holbrook, entered the Dardanelles and despite difficult currents dived under five rows of mines and torpedoed the Turkish battleship "Messudiyeh," which was guarding the minefield. B. 11 although pursued by gunfire of the torpedo boats returned safely. She was submerged on one occasion for nine hours. When last seen "Messudiyeh" was sinking by stern.

FRANCE.

Paris Communique.

LONDON, December 14.
PARIS:—A communique issued this afternoon says that nothing important has occurred from the Sea to Oise. The enemy violently bombarded our trenches in the Aisne region northwest of Soupir. We replied throwing their trenches into disorder. There has been no infantry attack on either side. Our artillery destroyed their important works on the outskirts of Ailles. We made slight progress in Argonne and in Bois-de-la-Grurie by means of mines. There have been no attacks by the enemy on the heights of the Meuse where violent cannonade was carried on by the enemy's batteries which seem to have moved further north. Our troops in Woevre after carrying the line of trenches over a front of five-hundred metres in front Marie wood repulsed two violent counter-attacks. Our progress in Alsace has brought our line as far as hill 425 North of Stainbach to the bridge of Aspach and the bridge of Rinninghaffen 1,500 metres eastward of Eglingen.

Area of France Still Occupied by Germans.

LONDON, December 14.
PARIS:—The Area of France still occupied by the enemy is 20,100 kilometres or three and three-quarter per cent of the whole.

The Capture of Basra.

French Press Comment.

LONDON, December 13.
PARIS:—"Le Journal" commenting on the capture of Basra, says that the absurdity of the German aggression was never more strikingly demonstrated. The British success will have an immense effect on the Arab world which will be all the greater on account of the masterly way in which it was achieved.

Loyalty in the French Colonies.

LONDON, December 14.
The French Minister for Colonies in an interview paid a tribute to the splendid outburst of loyalty in the French West African Colonies. Numbers had offered to serve with the French forces and four-million Francs had been subscribed.

RUSSIA.

Russian Progress.

LONDON, December 14.
PETROGRAD:—A communique issued here says that fighting has been unimportant on all fronts but we continue to drive back the retreating Germans in Mlava region.

Austrians are descending the northern slopes of the Carpathians in the district of Dukla passes. Fighting took place on the 11th instant on Prousk-Esmer-Doulak fronts. The Turks were everywhere repulsed and pursued beyond the Euphrates suffering severe losses. Fighting is also proceeding in the region of Assourri and Baschkala.

SERVIA

Progress of Servia.

LONDON, December 14.
Servians are continuing to advance and are approaching Shabatza and Losnitza. The Servians have captured over 28,000 men, seven guns and forty-four quick-firers.

Austrians Being Pursued. A Servian Communique.

NISH, December 14.
An Official Communique says that the Servians continued their pursuit of Austrians on the 11th instant, defeating all attempts to arrest retreat. The Servians are now advancing on Belgrade and Mladenovac, 2,220 Austrians, twenty guns and much material were captured on the 11th instant.

GERMANY.

German Report of Seizure of Calais For the Fifteenth Time.

LAHORE, December 14.
A C. and M. Gazette cablegram says:—A letter from Budapest published in the "Morning Post" contains the following:—A Private message from Berlin says that Calais was taken yesterday. As this is the 15th time we have got this news people are laughing.

German Occupation of Lodz.

Berlin Less Jubilant.

Newspapers Warn Against Exaggeration.

LAHORE, December 14.
A C. & M. Gazette cablegram dated, London 11th December says:—The "Central News" Correspondent in Copenhagen says:—Berlin is less jubilant over Lodz owing to newspapers warning against exaggeration of its importance. The warning states that Russians had time to place troops in strongly fortified positions which must be taken before the victory can be regarded as decisive.

Chief of German General Staff.

LONDON, December 14.
The confirmation of General Von Falkenhayn's appointment as acting chief of German General Staff appears in Berlin papers of Thursday. He retains his Office of Minister for war. An Official Notice says that General Von Moitte has completed his cure at Hamburg and returned to Berlin but is not yet well enough to go into the field. It is indicated that he will be given a fresh post as soon as his health permits.

TURKEY.

Turkish Syrian Army. Frequent Desertions.

LAHORE, November 14.
A C. and M. Gazette Cablegram dated London 12th December says: the "Daily Mail's" Cairo Correspondent says:—Desertions from the Turkish Syrian

TELEGRAMS.

army are frequent. A body of 2,400 troops lost 900 during the march.

Enver Pasha to Command Turkish Forces.

LONDON, December 14.
It is stated in Athens that Enver Pasha has gone to command the Turkish forces in the Caucasus.

ITALY.

The Hodeidah Incident.

Indignation of Italian Chamber.

ROME, December 14.
The Foreign Minister said in the Chamber that Italy insisted on exemplary reparation for the Hodeidah incident. The Ottoman Government replied that communication between Constantinople and Hodeidah was interrupted (loud murmurs). The Minister telegraphed again demanding immediate reparation. (Loud cheers).

A number of Deputies amid cheers strongly insisted that Italy's honour and dignity must be upheld.

Italian Dreadnaughts.

LONDON, December 14.
The Italian Minister of Marine has announced that the fourth Italian Dreadnaught will be ready in February and the fifth and sixth shortly afterwards.

THE COLONIES

Inflow of Canadian Troops.

Increasing Numbers Promised.

LONDON, December 13.
The Press Bureau says that an official statement issued in Canada announces that it has been determined that the number of men in training can be increased in the immediate future to fifty thousand, in addition to eight thousand engaged in garrison and outpost duty. These will be enlisted forthwith. The Canadian forces thus organised for active service will be 33,000 already despatched, including the garrison at Bermuda 8,000 on garrison and outpost duty in Canada, and 50,000 in training in Canada.

Further Enlistments to Follow.

As soon as the second contingent goes forward, a further enlistment of 17,000 will be made, making a total of 108,000. After that, the forwarding of further Expeditionary Forces will be followed by further enlistment.

Recruiting Riders.

There are a large number of excellent riders and good shots in the Western Provinces who are anxious to serve with the mounted troops, and special efforts will be made to utilise their services.

Co-operation with Imperial Government.

The Canadian Government is co-operating with the Imperial Government in the provision of arms and equipment.

Industries in Canada.

LONDON, December 14.
Montreal.—The Minister of Finance in a speech said that industry was quickening and stock exchange opening. Money was becoming easy. These conditions were largely due to the supremacy of the navy. Banks had emerged stronger than they were at the outbreak of war. Our watchword should be production.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

A Press Communique.

European Residents Safe at Baghdad.

DELHI, December 14.
The following Press Communique has been issued:—Intelligence has been received that all was quiet at Baghdad on the 1st December 1914, and that all the Europeans there were safe.

CALCUTTA.

Bengal Legislative Council.

Lord Carmichael's Speech.

CALCUTTA, December 14.
Lord Carmichael addressing the meeting of the Bengal Legislative Council said:—"We are no less convinced than we were last August as to what the result would be. We are proud of the efforts of the troops of the King-Emperor and our Allies on sea, on land and in the air". His Excellency paid a warm tribute to the loyal response of India and expressed the view that as a result of the response Britain and India would understand each other and work together better.

Assassination of Police.

Turning to the matter of the recent assassination of police officers in Calcutta His Excellency said that crimes of that character at any time were bad enough, but the bringing of disgrace upon their motherland by

TELEGRAMS.

persons who professed love for their country at this time was painful to all. The Governor concluding said that he merely referred to this because he wished to express his conviction that there was not one present who would not support the Government in any measure which might have to be taken in consequence of the state of affairs which was bringing the name of Bengal into disrepute.

A City Civil Court for Calcutta.

The Hon'ble Mr. Surendranath Roy moved a resolution recommending to the Governor in Council that a City Civil Court separate from Calcutta High Court be established for trial of suits valued at Rs. 10,000 and under or such other valuation as the Government may think proper. The resolution was postponed, the local public bodies in the meantime having to be circularised on the matter.

Zemindars and Income Tax Payers.

A Tribute from Lord Carmichael.

CALCUTTA, December 14.

In the course of his speech at the Legislative Council to-day Lord Carmichael expressed his pleasure at the way in which the Zemindars and income-tax payers had supported the Government. He knew how hard they had been hit over jute, how bad in many places were prospects of winter rice and how uncertain was the outlook for the next year. He was surprised therefore to find that more land revenue and more assessed taxes had been paid by the end of the last month than were paid at the same date last year. That fact said a great deal of the loyalty of the Zemindars and income tax payers.

Punishment for Trespass.

CALCUTTA, December 14.

Mr. J. Camell, Officiating 2nd Presidency Magistrate to-day sentenced Akbar Hossain to two months rigorous imprisonment for house trespass in the house of the Rajkumar of Mahishdal. A cross charge of assault against three of the Rajkumar's servants was dismissed the Magistrate disbelieving Akbar's statement that he had been sent for by the Rani.

"Exford" Re-captured.

CALCUTTA, December 14.

The Port Officer has received information from the Naval Intelligence Officer, Colombo, that the collier "Exford" captured by the "Emden" off Mincoy in October, has been re-captured by the British.

BOMBAY.

Major Drummond.

Confirmation of Death.

BOMBAY, December 14.

The Mail papers confirm the news of the death of Major E. G. Drummond of 3rd Gurkhas in action in France on 14th November. As Captain Drummond he was well-known in Bombay when he was A. D. C. to Lord Sydenham. At local amateur performances he figured prominently being gifted with high musical abilities. Always courteous and affable he was much admired and respected by all who knew him. (Censored).

The Hospital Ship "Madras".

Arrives at Bombay.

With Wounded from East Africa.

BOMBAY, December 14.

The Hospital ship "Madras" has returned to Bombay with wounded from Mombassa. The vessel passed through cyclone but the patients have done well.

The Mecca Season.

Comes to an End.

BOMBAY, December 14.

The Mecca pilgrim season has come to an end. The Bombay-Persian Company's steamer "Towa" and several other ships have sailed from Jeddah with the returning Indian pilgrims en route to India during the last fortnight or three weeks. According to Egyptian papers the Egyptian pilgrims are experiencing much trouble in Hedjaz and prices of food stuffs there are rising by leaps and bounds. Hachrami, an Arab pilgrim, just come from Hedjaz, informs that under instructions from the Turks the Sheriff of Mecca has issued a proclamation notifying the population of the outbreak of hostilities between Turkey and England, France and Russia and asking the Turks to prepare for the defence of their country. (Censored).

The Aden War Relief Fund

BOMBAY, December 14.

The Aden branch of the Imperial Relief Fund now amounts to Rs. 20,000. The Sultan of Lahaj, Sir Ali Bin Ahmed, K. G. I. E., has given a donation of Rs. 6,000.

Lady Bell's Fund.

As regards Lady Bell's fund a sum of money and quantity of clothing had been collected and sent to India.

TELEGRAMS.

BURMA.

Prize Vessel affair in Court.

Question of lien on Cargo.

RANGOON, December 14.

The matter of the Hamburg America Liner "Alesia" was again before Mr. Justice Robinson to-day on an application on behalf of the Hongkong Bank for certain moneys payable by Messrs Stork & Co. to be paid to the Bank instead of to Messrs. Graham & Co., the former agents of the captured steamer. Messrs. Stork & Co., had been given delivery of the consignment in question as an order had been granted giving them delivery subject to their paying the invoice amount £347-9-10 to Messrs. Graham & Co., but the amount was really payable to the Bank. The Bank discounted the bill of exchange concerning this shipment, but the Bank had not been paid. Of course the Bank paid the full amount in Germany before the war broke out and it had lien over goods for the amount by exchange. The Courtsaid it had already passed orders directing payment to be made to Messrs. Graham & Co. who were to pay the money into the Court. When that was done money will be paid to the Bank.

Burma Rice Crop.

First Outturn Report for 1914-15.

RANGOON, December 14.

The Burma rice crop for 1914-15 is expected to be poor, owing to the middle rains being abnormally heavy, thus destroying by floods over 385,000 acres. Three fifths of that was replanted, but the shortage of the closing monsoon prevented much of the replanted area from maturing. The estimated area in the third forecast for the (current) year shows an estimate of 10,109, 876 acres, being a decrease of 36,397 acres. The surplus available for export is about 337,662 tons.

SIND

Serious Railway Derailment.

Three Lives Lost.

QUETTA, December 14.

The District Traffic Superintendent, Quetta, wires:—The engine and three goods vehicles of the 9 Up Sind-Pishin mixed were derailed at mile 11-4 and 5 between Nari and Babarkach, at 8-10 hours, due to a landslip. The driver and one fireman were killed, one fireman severely injured, and one Indian mail sorter slightly hurt on the forehead. The name of the driver is J. Cook, the name of the fireman killed is Saleh Mahomed, and the name of the fireman severely injured is Bhagatram, son of Sukhdial, who subsequently died in the hospital. The line is blocked and the mails and passengers are being transhipped. The block is likely to last for ten days.

PUNJAB.

An Ambulance Train.

Reception at Lahore Station.

LAHORE, December 14.

An ambulance train conveying 22 Indian and European wounded soldiers from Basrah under the commandant of the St. Johns Ambulance Corps, Northern section, arrived in Lahore yesterday morning. There was a large crowd of Indian gentlemen in the station to receive them. (Censored).

Lieut. Governor on Baseless

Rumour.

LAHORE, December 14.

At a Durbar held at Gujranwala on Saturday the Lieutenant-Governor urged the people not to be led away by baseless rumours set afloat by the malice of the enemies. Referring to the recent events he said:—The fact that the arm of the Sirkar is long enough and strong enough to strike its enemies with simultaneous success by land and sea not only in Europe but in Arabia, South Africa and South America, should be a lesson and warning to the mischievous few who are endeavouring to stir up trouble in this country.

Kotah Murder Case.

Confirmation of Life Sentences on Accused.

KOTAH, December 14.

The Supreme Court has confirmed life sentences passed on Kesari Singh and Laheri for murder in the Kotah case. The sentence on Hiralal has been raised from 3 to 7 years rigorous. Rs. 500 has been offered for the capture of the absconder Zorawar.

SOUTH INDIA.

I. M. S. Cadre

Commission to a Mysorean.

(From Our Own Correspondent.)

BANGALORE, December 14.

Another Mysorean gets a Commission in the British Army. Dr. Devarayadrug Venkatagiri, L.R.C.P., L.R.C.S. etc, who has had considerable training in Vienna, and who was in charge of a big ward in Professor Hofrat Fuchs' Klinik, a well-known ophthalmologist, has been

TELEGRAMS.

given a lieutenancy in the I.M.S., and has proceeded to join amidst the congratulations and good wishes of his friends and relations. He is the brother of Mr. D. Venkatarajah, B. A., Advocate, and ex-member of the local Legislative Council.

Travancore Legislative Council.

Bills Passed for Final Reading.

TRIVANDRUM, December 14.

The Travancore Legislative Council met to-day at 12 noon. The Dewan presided. All the official and non-official members, except Mr. J. A. Richardson were present. The Select Committee's reports on the Irrigation Regulation Amendment Bill and the Succession Certificate Bill were discussed and passed for final reading. The Council broke up at 12-45 P.M.

The Bombay Municipal Corporation

A Strong Pretext.

BOMBAY, December 15.

At yesterday's meeting of the Bombay Corporation an interesting debate took place on the Bill for the survey of Bombay which was recently discussed at the Bombay Legislative Council and referred to a Select Committee. In this the Corporation has been invited by Government to contribute on sixth of the cost of the proposed survey and the Standing Committee recommended that the Corporation should meet this amount. In a lengthy speech Sir Pherozeshah Mehta strongly protested against the measure and moved that the matter be referred to a Representative Committee to enable the Corporation to submit a representation to Government protesting against the clause which renders possible enquiry into private title deeds. The Municipal Commissioner and Chairman of the Improvement Trust opposed the amendment of Sir Pherozeshah which was subsequently carried out only four members voting against.

The meeting then considered the administration report for the year 1913-14 and the new draft bye laws relating to the Schools Committee. With regard to the latter on the motion of an amendment the matter was referred back to committee for reconsideration.

A German Missionary To be Interned.

BANGALORE, December 15.

Another German Missionary the Rev. Jean Williams has been brought to Bangalore from Kishnagiri in Salem district for internment. (Associated Press.)

(Latest)

British and German Credit.

A Marked Difference.

LONDON, December 14.

Before the war British credit was eighteen per cent. better than German and by November it was 28 per cent. better as was exemplified by the rates at which money could be raised. The present value of sovereigns has risen in Germany to 22 marks ten Pfennings while a twenty mark note in England has fallen to sixteen shillings and eight pence.

Servians Retake Their Capital.

LONDON, December 15. (2-20 A. M.)

The Servians have re-entered Belgrade after a fierce battle.

A Paris War Bulletin.

PARIS, December 14.

Yesterday evening's official Paris communique says:—In Belgium some trench attacks have resulted in our advance along the Epres Canal and west of Hollebek. Violent German attacks have been repulsed. The Germans bombarded the station at Commeny on Sunday at long range. The damage was insignificant. The enemy has resumed the offensive in Alsace north-west of Cernay but we repulsed them.

Nothing noteworthy has occurred elsewhere.

The London Stock Exchange.

To Work Under Restrictive Conditions

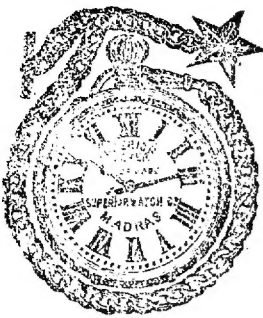
LONDON, December 14.

It is reported that negotiations are practically complete for the re-opening of the London Stock Exchange early in January. The main restrictive conditions are first that naturalised Germans and Austrians shall be precluded unless they are denaturalised in their country of origin, secondly that preventive measures be taken to prevent Germans from unloading their securities and raising money by round about means, thirdly, that dealings be in cash only, and fourthly that options and new account bargains and arbitrage transactions be prohibited. (REUTER)

బిటను జర్మనుల పరవతి.

లండను డిసెంబరు 14:— యుద్ధమునకు పూర్వము జర్మనులకుంటే ఆంగ్లేయులకు నూటికి 18 వంతులును నవంబరులో 28 వంతులును పరవతి అధికముగనుండెను. జర్మనీలో నూరులు 22 మార్కులు అమ్మబడుచున్నవి. ఇక జర్మనీవారి 20 మార్కుల వెలుల నోట్లు 16 ప్సిల్లింగుల 8 ప్సెన్సిల్లకు ఇంగ్లండులో రేగినవి.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యూయలు వాచ్.
గొలుసుతో సహా ధర రూ 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈ గడియారము డబ్బులు మీద మాకంపెనీ పేరు ఎట్టనిసిరా తో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచిన మును, డబ్బువూక్ ఆను గ్లాసు దోమునగలిగి మొట్టమొదట దగియుండును. పెట్టెమూత లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి ఆలి కించి యుండును. సీమ నుండి మాకై తయారుచేయబడినది. కావ నెవరియొద్దను జిక్కుదు. ఒకరొక్కడను తీయదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనంది విను. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవమున దెలియును ఇదిగత కనేక గడియారములు ఖచ్చియి యోగ్యతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున ననేకులు కొని సంతసించినన, నేనుమాట లెందుట? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, హనుబాబ్స్ నెం167, మద్రాస్

వినోదకరమును వినుగుపుట్టింప నిదియునగు

తెలుగు నవలలు.

లీలా లేక సురేంద్రనగరమున— ఇందు శ్రీల మనోహర ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. రూ. 1 0 0
యశోధర— ఇం దొకయాదూరి తన మగనివైతల యనురాగ మునకై పడరానిపాట్లు పడి యున్న తల్లిపికిదెచ్చును 0-12-0
మనోరమ— మగడు పేటకేగి రాక్షసునొద్ద జిక్కుకొన త. సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల వెండ్లిచేయును. 0-1-0
జగదేకరంధ— అన్నకై పడరానిపాట్లు పడి యున్న తల్లిపికి దెచ్చి సామర్థ్యత కథ ఆ. 0-10-0
సహోదరనాంధ్ర— తమ్మునకు బుద్ధితేక కలపించియు అన్న సహింపవలయు ననుటకు బోధించును. ఆ. 0-4-0
అస్తలార్యాటమున కోర్కెనికోడండ్రపలాపము.— అల్లెలు కోడండ్రును వాధించు విధములగలది. ఆ. 0-2-0
వలయు వారు— కల్లెక్ బుక్ డిపో,

6, వెంకటేశుశ్రీపీఠి, సామలకావపేట, మద్రాస్.

ఇదిచేగాక యితర నవలలు కథలు పంపమననను పంపుదుము.

జాతక సర్వస్వము.

ఇది జ్యోతిశాస్త్ర విషయమై ఆ బాలగోపాలము చులభముగా తెలుసుకొనుటకై మాచేయుద్రంపించి పుకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయ యిని నిశ్చిలి సులభముగా తెలిసికొనగును. సంధము ధర్మసరికాగితములమీద సుందరముగా వచ్చుచేయబడినది. ప్రతి 1-కి రూ 2-0-0 లు. పోస్టేజీ కొనువాచే భరించువది. వి.పి.గా పంపి చుటకును. వలయువారు— (16-11-'14)

మ.రా.రా.శ్రీ లింగవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కవితేశ్వరపురం యెట్టేటుశుభారు అఫీసు నుజువీడు. కృష్ణాజిల్లా లది. వాయవలెను.

ఉచితముగ

భూత భవిష్య ద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపాయము.

ప్రపంచమునందు ప్రతిమానవుడును తెలిసికొనదగినవి మాకుమాత్రమే. అవి యేవియన, భూతభవిష్యద్వర్త మానముల ఫలములేకదా! మీయొక్క ఆయుర్మాతము, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళాత్రము, మొదలగువానిని గుఱించి మీమనోమగ వ్రాసి పంపవలెను. అందులకు మీరు త్వరపడి చేయునదేమన—మీ బన్యజాతక మున్న యెడల. వానితో పుట్టినతేదీయును, నెలయును, సంవత్సరమును, జననకాల ఘడియలును పంపుడు. అవిలేనియెడల నెలయును, సంవత్సరమును చాలును. అవియును లేనియెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలును. అవియును లేనితో కొంచెమించుమించుగ తనవయస్సును తెలుపుచు, తమతమ స్వహస్త లిఖితముగ గాని లేక వ్రాలుతోమాత్రముగాని ఒక యంత్రరమువ్రాసి పంప వలెను. అపుడు నామముబట్టియు, వానివారి వ్రాలునుబట్టియు గూడ జాతకమును తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసిపంపుదుము

అందుకు మాచే చేయుంబడి ప్రశ్నోత్తర రూపముగనున్న జాతకఫలముని మంజరియును 473 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదాహరణముగల తొలివి. గ్రంథము మొక్క ప్రధమద్వితీయ గుచ్ఛములయందును, వానితో జాతకమును, అందుల ఫల ములను వ్రాసి పోస్టేజీసహా రూ 2-8-0 కు పి. పి. గా పంపుదుము. ఈరెంటిని ఒకచో కొనువారికిమాత్రమే ఈవింధముల లుండును. 473 ప్రశ్నోత్తరములగల గ్రంథములయొక్క విలువ యెట్టిదన— 1. తమయొక్క భూత భవిష్యద్వర్తమాన ములను తాము స్వల్పప్రముగ తెలిసికొనగలుగుట.

2. జ్యోతిష శాస్త్రములో మంచిపండితులగుట, మరియు, ఇచ్చినసామ్యుకకు రెండు నిమిషేని మంచిగ్రంథములు లభించుట. 3. వారి జాతకఫలములు ఉచితముగ పొందుటయుగూడ లభించును.

వి. యమ్, శర్మ అండు బదర్స్. అమలాపురం, నందావరిజిల్లా.

మంచితరుణము.

కలవన రక్తులకును, యిండ్లుసరంబి అనగా బల్ల కూర్చుచేయుచుకొను వారికిని.

పాలకంచ సంస్థానము వారి రాజ మండ్రముకాంకలప డిపోలో నిలవయన్న బండారు, మొగజేప తునకలు (4 గజ ములుపొడవుగలిగి బల్లలు కోయించుకొనుటకు అనుకూలము గాను గుండ్రగాను ఉన్నవి) 1915 సంవత్సరము జనవరి నెల లో నిలవసమక వదిలివేయగల తలంపుతో మిగుల సరసముగా యియ్యబడును గనుకవలయు వారల్లోకచ్చి కొనుక్కొన్న గౌరవ చున్నాన.

N. B. ఈ రెండు జాతుల కర్ర దర్వాజా, విటికి కమ్మలనున్న తలుపు బల్లలు, కిటికీ బల్లలు మొదలగు వాటికి సహప్రకర్తముగ సుపయోగింపబడు చున్నవి.

దంట్లుబట్టికాంతం.

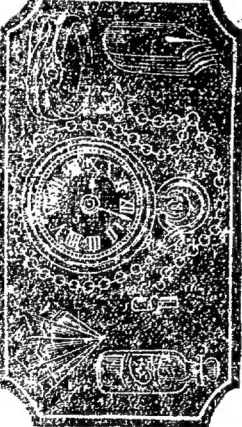
డిపో ఏజంటు రాజమండ్రి.

పోస్టేజీ సహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మారే నియును. ఒకవిచిత్రమైన కథ— చదువులచే మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుదెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును. జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు. వైద్యశాస్త్ర మజిలేంకర్ గోవిందజి, ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము, 22, బ్రాజ్ఞ, మద్రాస్.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

4వ గ్రామము 6 బహుమతులతోటి రూ 2-14-0 లు మాత్రమే. 6 సంవత్సరముల గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈవాచ్ బల్లమైన లీవర్ వాచ్ తోక శాస్త్రమైన యంత్ర సామానులతో తయారై యిప్పు డే నూతనముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుం దా సరియైన కాలగ్రహము చూ పించు వాచి యిదియే, మిగుల నుండరమైనది. దీని 6 బహుమ తులవివరం:— (1) శాస్త్రమైన చేతిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన ఆత్త రు సీసా, (3) సర్వాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గొ టుడు, (5) వివిధమైన స్టీలు బల్లు (6) దిక్కులుచూపెడు కంబోడు.

వయతేది ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. వి. అర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ, 70. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ నందు, మద్రాస్.

మంచినయము! నేనజేలు ఖర్చుపడినది!! ఔషక జాతుకపు!!! ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆ తల్లార్యాటము కోర్కెని కోడండ్రపలాపము అను గ్రంథముకట్టి ఇవారు.

మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున పనులం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచమలాగా! శ్రీమద్రామన్ను శాగరికతయున్నగల మేలైన జపాక పట్టుపంచలు పండుగదినముల అనం దముకోరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగతొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, కోబా, మేనువన్నం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ్ నీయమైనవి, స్వరపడుదు.

రీక్షమారినదివిన్ని 2 1/2 మూర వెడల్పుల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు -0-40

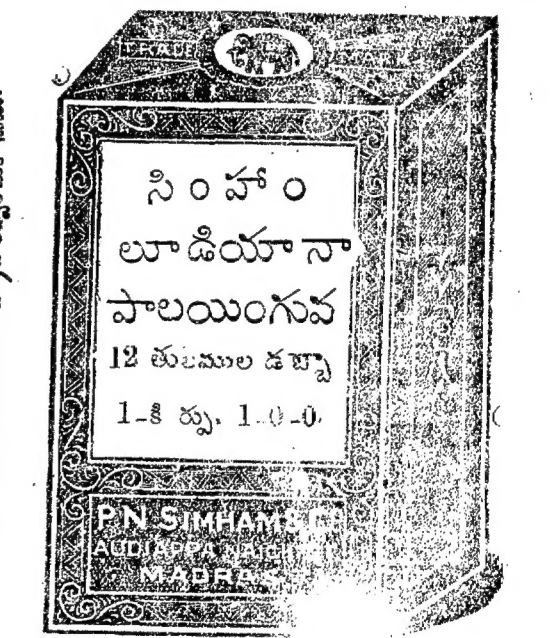
డిపో రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇవారు.

టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కందపు మొదలిపిఠి, తిరువల్లి క్లె. నీ, మద్రాస్.

చదువతగిన ప్రకటన.

కానల్ల, సరస్వతి, మలారీచన చరిత్రలు రూ 0-5-0
కలభాషిణి - చంద్రరేఖ నవల 1-కి ,, 0-8-0
మద్రాసునవ్యము 1-కి రూ 0-12-0; వీళ్ళ ,, 8-8-0
పాతకాల పుస్తకములు, అంధగ్రంథములు దొరకును.
N. V. & Son. 87, రామస్వామి వీధి, మద్రాసు.

వైద్యశాస్త్రముల సంహరించునది. లవంగా మృత మొక్కటియే. ఇది కడుపు పుబ్బరము, కడుపునొప్పి, ప్రక్కనొప్పి, రొమ్మనొప్పి, పులితేపులు, స్త్రీమలబంధము, కడుపు దొచుట, జోడు, ప్రేగులబంధము, అకుచి, మంచాన్ని, వీనిని గుదిర్చి ఆకలిని, ఆరోగ్యమును తప్పక గలుగజేయును. లేనియెడల ఖరీదు త్రిప్పి పంపగలము. ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజీసహా 0-8-0 బయటి యుగ్లకు 4 అర్థవారికీలకు మాదిరిపంపబడును. "లవంగామృతం" 24, నమ్మోర్వూరు వీధి. మద్రాస్.

పి. యక. సింహ అండు కంపెనీ, 26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మద్రాస్.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల ప్లాపులకును మద్రాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న కూకంపెనీ గొప్పదియు, సమృద్ధమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటలననే మాభాతాదాత లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు నేను యివ్వగలిగియున్నాను. సర్వసాధారణములగు కొన్ని చూపిరీలును

No 100 (detachable) గమనింపుడు. No 11 (detachable) గాలాబలిమయం (కేబులుగల, కేబులు లేని) 2 బర్మరులు నది. ఎక్కువకాలం వడో యివ్వబడును. వనిలేయ గలిగినది. పొడు బల్లలం దిరుగుట మిక్కిలి పొకర్తే ట్టి యుదోగోయము గచ్చుది. అను కడం ముఖ్యము టిక్ టక్ టై నవోదురు. రూ. 9-0-0
No 105, 115 ఈ నూతనముగా కడంబడించబడినది. No 11 ఈ మాదిరిగానుండును. టిక్ టక్ టై నవో టిక్ టక్ రూ. 3.
No. 200 పొకటో ప్లాప్ చిన్నదియు తెలుపు ఇముడ్చు. అదియు, టిక్ టక్ టై నవో టిక్ టక్ రూ. 5-0-0
పి. ఎస్. కె. కె. 180, 18 బ్రాజ్ఞ, మద్రాసు, ఈరకముల ప్రత్యేక పుస్తకము యివ్వబడును.